

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 11. detsembril 2014¹

Liidetud kohtuasjad C-293/13 P ja C-294/13 P

**Fresh Del Monte Produce, Inc. jt
versus**

Euroopa Komisjon jt

Apellatsioonkaebus — Konkurents — Kartellid — Kooskõlastatud tegevus — Euroopa banaaniturg —
Ema- ja tütaretevõtja kui üks majandusüksus — Komisjoni tavalisele teabenõudele vastamise
vabatahtlikkus — Trahvi vähendamine komisjoniga haldusmenetluse käigus tehtava koostöö korral —
Eesmärgil põhinev konkurentsipiirang — Üks ja vältav rikkumine

Sisukord

I.	Sissejuhatus	4
II.	Kohtuasja taust	4
	A. Del Monte ja Weichert'i vahelised õigussuhted	4
	B. Haldusmenetlus ja vaidlusalune otsus	5
III.	Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded	7
	A. Nõuded kohtuasjas C-293/13 P	7
	B. Nõuded kohtuasjas C-294/13 P	8
	C. Kohtuasjade liitmine ja kohtuistung	9
IV.	Hinnang apellatsioonkaebustele	9
	A. Eelküsitud seoses sellega, kas Weichert'i osalemine menetluses on lubatav	9
	1. Weichert' õigus esitada vastust apellatsioonkaebusele	9
	2. Weichert'i õigus esitada vastuapellatsioonkaebusi	10

¹ — Algkeel: saksa.

3. Vahekokkuvõte	12
B. Del Monte apellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P	12
1. Esimene, kolmas ja neljas apellatsioonkaebuse väide: Del Monte ja Weichert ei moodusta ühte majandusüksust, tõendamiskoormis, süütuse presumptsioon	13
a) Apellatsioonkaebuse esimene väide: kriteeriumid, mis annavad alust eeldada majandusüksuse olemasolu	13
i) Vastuvõetavus	13
ii) Põhjendatus	14
– Del Monte mõju Weichertile (apellatsioonkaebuse esimese väite teine osa)	15
– Suuniste väidetav järgimata jätmine Weichert poolt (apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa)	17
b) Apellatsioonkaebuse kolmas ja neljas väide: tõendamiskoormis ja süütuse presumptsioon .	19
i) Apellatsioonkaebuse kolmas väide: tõendamiskoormis	19
ii) Apellatsioonkaebuse neljas väide: süütuse presumptsioon	20
iii) Vahejärelalus	20
2. Apellatsioonkaebuse teine väide: tõendite moonutamine	20
a) Konkreetsed moonutamise etteheited	20
i) Ühingulepingu moonutamise etteheide	20
– Usaldusosaniku vetoõigused	21
– Täisosaniku vetoõigused	21
– Juhtide nimetamine ja asendamine	22
– Vahekohtu mehhanism	23
ii) Teiste dokumentide moonutamise etteheide	23
– „Võimu tasakaal”	23
– Teiste maaletoojate avaldused hinnakujunduse kohta	24
– Sõltumatu õigusnõustaja kiri Del Monte	25
– Siseriikliku kohtu menetlusdokument	25
– Majandustulemuste konsolideerimata jätmine	26
iii) Vahejärelalus	26
b) Üldkohtu kohustus tõendeid ulatuslikult hinnata	26

3. Apellatsioonkaebuse viies väide: üks ja vältav rikkumine	26
C. Weichert'i vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P	28
1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: kooskõlastatud tegevuse olemasolu	28
a) Kohtuotsuse vastuolulise põhjenduse väide	28
b) Tõendite moonutamise väide	29
c) Tulevikku suunatud teabevahetuse puudumise väide	30
d) Vahejärelalus	30
2. Apellatsioonkaebuse teine väide: eesmärgil põhinev konkurentsipiirang	30
a) Asjaomased õiguslikud kriteeriumid	31
b) Asjaomaste õiguslike kriteeriumide kohaldamine konkreetsel üksikjuhtumil	32
– Teabevahetuse laad ja selle ese	32
– Teabevahetuse sagedus ja korrapärasus	33
c) Vahejärelalus	34
3. Kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuse kokkuvõte	34
D. Komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-294/13 P	34
1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: vastamine komisjoni teabenõudele kui alus trahvi vähendamiseks	35
2. Apellatsioonkaebuse teine väide: majandusüksus kui tingimus kergendavate asjaolude laienemiseks tütarettevõtjalt emaettevõtjale	38
a) Vastuvõetavus	38
b) Põhjendatus	39
3. Kohtuasjas C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebuse kokkuvõte	40
E. Weichert'i ja Del Monte vastuapellatsioonkaebused kohtuasjas C-294/13 P: iseenda vastu tunnistuste andmise kaitse ulatus	40
V. Uue trahvisumma määramine	40
VI. Kohtukulud	41
VII. Ettepanek	42

I. Sissejuhatus

1. Käesolev apellatsioonimenetlus annab Euroopa Kohtule võimaluse asuda seisukohale kahes probleemistikus, mille tähtsus on Euroopa Komisjoni kui konkurentsiasutuse edaspidise haldustava väljakujundamisel märkimisväärtne.
2. Esiteks on vaja täpsustada õiguslikud tingimused, mis lubavad pidada emaettevõtjat solidaarselt vastutavaks oma tütarettevõtja osalemise eest kartellikokkuleppes, kui viimane *ei* kuulu 100%-lt või peaaegu 100%-lt emaettevõtjale.
3. Teiseks tuleb välja selgitada, kas trahvi arvutamisel tuleb kergendavat asjaolu alati eeldada juba siis, kui ettevõtja haldusmenetluses komisjoni teabenõudele nõuetekohaselt vastab, või vaid siis, kui ettevõtja annab komisjonile teavet omal algatusel – seega mitte ainult *vabatahtlikult*, vaid ka *omalgatuslikult*.
4. Peale selle on tegemist küsimustega, mis puudutavad Euroopa Liidu konkurentsioiguses kasutatud mõistete „kooskõlastatud tegevus”, „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang” ning „üks ja vältav rikkumine” sisu.
5. Kõik need küsimused kerkivad seoses „banaanikartelliga”, mille liikmed panid mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis toime rikkumise, osaledes konkurentsi kahjustavas kooskõlastatud tegevuses. Teatavatele kartellikokkuleppes osalenud isikutele määras Euroopa Komisjon 15. oktoobri 2008. aasta otsusega² EÜ artikli 81 (nüüd ETLT artikkel 101) rikkumise eest miljonitesse eurodesse ulatuva trahvi. Fresh Del Monte Produce poolt viidatud otsuse peale esitatud kaebuse alusel tegi Üldkohus 14. märtsil 2013 otsuse (kohtuasi T-587/08)³, millega vähendas komisjoni määratud trahvisummat märkimisväärselt. Näib, et Üldkohtu otsus pooli ei rahuldanud, kuna paljud menetlusosalised vaidlustavad selle kas apellatsioonkaebustega või vastuapellatsioonkaebustega, mille suhtes peab Euroopa Kohus tegema käesolevas asjas otsuse.
6. Käesolev menetlus liidetud kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P on tihedalt seotud apellatsioonimenetlusega kohtuasjas C-286/13 P, milles esitan oma ettepaneku samuti täna. Seal kerkinud õigusküsimused erinevad aga – peale eesmärgil põhineva konkurentsipiirangu probleemistiku – märkimisväärselt käesolevas asjas lahendamist vajavatest küsimustest.

II. Kohtuasja taust

A. Del Monte ja Weichert'i vahelised õigussuhted

7. Kontsern Fresh Del Monte Produce⁴ on üks suuremaid värskete ja värskest tükeldatud puu- ja köögiviljade vertikaalselt integreeritud tootjaid, kauplejaid ja edasimüüjaid maailmas ning üks peamisi töödeldud puu- ja köögiviljade, mahlade, jookide, snäkkide ja magustoitade tootjaid ja edasimüüjaid Euroopas, Ühendriikides, Lähis-Idas ja Aafrikas. Ta turustab neid kaupu, sealhulgas banaane kogu maailmas kaubamärgi all Del Monte.

2 — Komisjoni 15. oktoobri 2008. aasta otsus K(2008) 5955 (lõplik) [EÜ] artikli 81 kohase menetluse kohta (Juhtum COMP/39.188 – Banaanid) (kokkuvõtte ELT 2009, C 189, lk 12), edaspidi „vaidlusalune otsus”.

3 — Kohtuotsus Fresh Del Monte Produce vs. komisjon (T-587/08, EU:T:2013:129), edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus” või „Üldkohtu otsus”.

4 — Edaspidi „Del Monte”.

8. Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert & Co. KG⁵ oli faktiliste asjaolude asetleidmise ajal Saksamaal asutatud usaldusühing, kes tegutses peamiselt banaanide, ananasside ja muude eksootiliste puuviljade turustamisega Põhja-Euroopas. 24. juunist 1994 kuni 31. detsembrini 2002 kuulus Del Monte usaldusosanikuna kaudselt 80% osalus Weichertis. Osaluse omandas ta talle 100%-lt kuuluva tütarettevõtja Westeuropa-Amerika-Linie GmbH kaudu, mille ta ostis 1994. aastal oma tütarettevõtja Global Reefer Carriers Ltd kaudu.⁶ Weichert oli kaubamärgi Del Monte banaanide Põhja-Euroopa ainuedasimüüja kuni 31. detsembrini 2002.

B. Haldusmenetlus ja vaidlusalune otsus

9. Komisjoni haldusmenetluse ese oli mitme banaanide turustamisega tegutseva ettevõtja (edaspidi „osalevad ettevõtjad”) – nende hulgas Weichert ja Weichert'i vahendusel ka Del Monte – kooskõlastatud tegevus, mis seisnes Põhja-Euroopas turustatavate banaanide referentshinna kooskõlastamises aastatel 2000, 2001 ja 2002.

10. Üldkohus tuvastas, et üldjuhul saadetakse banaanid Ladina-Ameerika sadamatest laevaga Põhja-Euroopasse rohelistena ning banaanisaadetised jõuavad enamasti kohale iganädalaselt.

11. Euroopa klientidele saadetakse banaanid välja rohelistena või pannakse küpsema ning toimetatakse edasi umbes seitsme päeva pärast kollaste banaanidena. Küpsetamisega võib tegeleda kas maaletooja või tehakse seda tema nimel, aga seda saab korraldada ka ostja ise. Ostjad on üldjuhul küpsetajad või jaemüügiketid.

12. Kõnealuste banaanide hinnad määrati asjaomasel ajavahemikul kindlaks igal nädalal roheliste banaanide referentshindade alusel. Kollaste banaanide referentshind koosnes tavaliselt roheliste banaanide referentshinnast ja sellele lisanduvast küpsetamise tasust. Jaemüüjate ja edasimüüjate poolt banaanide eest makstav hind (nn „tegelikud hinnad” või „tehinguhinnad”) võis olla kas iganädalaselt – antud juhul neljapäeva pärastlõunal või reedel – toimuvate läbirääkimiste tulemus või tuleneda tarnelepingust, milles oli ette määratletud hinnavalem.

13. Osalevad ettevõtjad pidasid enne hinna kehtestamist kahepoolseid läbirääkimisi, mille käigus nad arutasid tegureid seoses järgmiste nädalate referentshindadega, või vaidlesid hinnasuundumuste üle või mainisid neid või andsid vihjeid järgmiste nädalate referentshindade kohta. Need läbirääkimised toimusid enne, kui osalevad ettevõtjad kehtestasid oma referentshinnad, üldjuhul kolmapäeval, ja need puudutasid kõik tulevasi referentshindu. Enne hinna kehtestamist toimuvate kahepoolsete läbirääkimiste eesmärk oli vähendada ebakindlust ettevõtjate tegevuse osas seoses referentshinnaga, mille nad pidid kehtestama neljapäeva hommikupoolikul.

14. Teiseks vahetasid osalevad ettevõtjad pärast oma referentshinna kehtestamist neljapäeva hommikul kahepoolset teavet oma referentshindade kohta. See teabevahetus võimaldas neil kontrollida hinna üksikotsuseid võrreldes enne hinna kehtestamist läbiräägituga ja tugevdada oma koostöösideid.

15. Viidatud referentshinnad teenisid banaanihinna arengu kavandamise osas vähemalt turule signaali saatmise, suundumuste näitamise ja/või suuna andmise eesmärki. Lisaks oli teatud tehingute korral hind lepingutes kokkulepitud hinnavalemite kaudu referentshinnaga vahetult seotud.

16. Osalevad ettevõtjad pidid turul tegutsemise üle otsustamisel tingimata arvesse võtma konkurentidelt saadud teavet, kusjuures Chiquita ja Dole kinnitasid seda lausa sõnaselgelt.

5 — Edaspidi „Weichert”.

6 — Lihtsuse huvides räägin edaspidi Del Montest, kuigi võin silmas pidada ühte nimetatud tütarettevõtjatest.

17. Tuginedes 2002. aasta koostööteatisele⁷, esitas Chiquita 8. aprillil 2005 komisjonile leebema kohtlemise taotluse. Pärast seda, kui komisjon oli teinud eri ettevõtjate, sealhulgas Del Monte ja Weichert'i äriruumides kontrolle ja saatnud välja teabenõuded, esitas ta 20. juulil 2007 banaanide turustamisega tegutsevatele ettevõtjatele vastuväiteteatise. Haldusmenetluse käigus võimaldati osalevatel ettevõtjatel tutvuda toimikutega ja nende ärakuulamine toimus 4.–6. veebruaril 2008. 15. oktoobril 2008 võttis komisjon viimaks vastu vaidlusaluse otsuse.

18. Vaidlusaluses otsuses tuvastas komisjon, et paljud ettevõtjad, sealhulgas Del Monte ja Weichert, rikkusid EÜ artiklit 81, osaledes kooskõlastatud tegevuses, mis seisnes banaanide referentshinna kooskõlastamises. Territoriaalselt puudutas rikkumine Belgiat, Taanit, Saksamaad, Soomet, Luksemburgi, Madalmaid, Austriat ja Rootsit.⁸ Komisjon tuvastas, et Del Monte ja Weichert osalesid rikkumises ajavahemikul 1. jaanuarist 2000 kuni 31. detsembrini 2002.⁹

19. Arvestades asjaolu, et Põhja-Euroopa banaaniturgu iseloomustab oluline kaubavahetuse maht liikmesriikide vahel ja et koostöökokkulepped katsid suurt osa ühendusest, järeldeb komisjon, et nendel kokkulepetel oli märkimisväärne mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele.

20. Komisjon järeldeb, et läbirääkimised enne hinna kehtestamist, mis toimusid Dole'i ja Chiquita ning Dole'i ja Weichert'i vahel, võisid mõjutada turuosaliste hindu, kuna need puudutasid hindade kehtestamist ning nende kaudu toimus kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk oli piirata konkurentsi EÜ artikli 81 tähenduses.

21. Komisjon leiab, et kõik vaidlusaluses otsuses kirjeldatud koostöökokkulepped moodustasid ühe vältava rikkumise, mille eesmärk oli piirata konkurentsi ühenduses EÜ artikli 81 tähenduses. Chiquitad ja Dole'i pidas komisjon vastutavaks kogu rikkumise eest, Weichertit pidas komisjon vastutavaks ainult rikkumise selle osa eest, milles ta osales, nimelt Dole'iga konkurentsi kahjustavalt teabe vahetamise eest.

22. Rikkumises osalemise eest määras komisjon vaidlusaluses otsuses mitmele osalevatele ettevõtjale trahvi. Weichertile ja Del Montele määras komisjon solidaarselt 14,7 miljoni euro suuruse trahvi.¹⁰ Solidaarvastutus tulenes komisjoni arvates sellest, et Del Montel oli koos Weichert'i täisosanikega võimalik avaldada Weichert'i äritegevusele otsustavat mõju ja ajavahemikul, mil rikkumine toime pandi, tegi ta seda ka tegelikult, mistõttu ei otsustanud Weichert oma turukäitumise üle iseseisvalt, vaid moodustas koos Del Montega ühe majandusüksuse.

23. Vaidlusaluse otsuse vastu taotles mitu selle adressaati Üldkohtus tühistamishagi abil õiguskaitset. Del Monte esitas hagi 31. detsembril 2008 ja tema nõudeid toetas menetlusse astujana Weichert. Hagi rahuldati osas, milles Üldkohus vähendas 14. märtsi 2013. aasta otsusega komisjoni poolt Del Montele ja Weichertile solidaarselt määratud trahvi 8,82 miljoni euroni. Muus osas jättis Üldkohus hagi rahuldamata ja Del Monte kohtukulud tema enda kanda ning mõistis temalt välja kolm neljandikku komisjoni kohtukuludest, Weichert'i kohtukulud jättis Üldkohus Weichert'i enda kanda, komisjoni kohtukuludest jättis Üldkohus ühe neljandiku komisjoni enda kanda.

7 — Komisjoni teatis, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „koostööteatis“).

8 — Vaidlusaluse otsuse artikkel 1.

9 — Vaidlusaluse otsuse artikli 1 punktid g ja h.

10 — Vaidlusaluse otsuse artikli 2 punkt c.

III. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

24. Üldkohtu otsuse peale esitasid pooled apellatsioonkaebused või vastuapellatsioonkaebused: kohtuasjas C-293/13 P esitas Del Monte 24. mail 2013 apellatsioonkaebuse ja Weichert 7. augustil 2013 vastuapellatsioonkaebuse; kohtuasjas C-294/13 P esitas komisjon 27. mail 2013 apellatsioonkaebuse ja Del Monte 1. augustil 2013 vastuapellatsioonkaebuse ning Weichert 7. augustil 2013 veel ühe vastuapellatsioonkaebuse.

A. Nõuded kohtuasjas C-293/13 P

25. Kohtuasjas C-293/13 P esitatud apellatsioonkaebuses palub Del Monte apellandina:

- tühistada Üldkohtu 14. märtsi 2013. aasta otsus kohtuasjas T-587/08,
- tühistada vaidlusalune otsus osas, mis puudutab apellanti, ja
- mõista komisjonilt välja Üldkohtu menetluses ja apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud.

26. Komisjon palub:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja apellandilt.

27. Weichert omakorda palub Euroopa Kohtul:

- jätta Del Monte apellatsioonkaebus rahuldamata osas, mis puudutab emaettevõtja vastutust,
- rahuldada Del Monte apellatsioonkaebus osas, mis puudutab ühe vältava rikkumise küsimust,
- vaidlustatud kohtuotsus tühistada ja vaidlusalune otsus tervikuna tühistada,
- teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles sellega jäetakse muutmata vaidlusalune otsus ühe vältava rikkumise küsimuses, ning Del Monte ja Weichertile määratud trahvi vastavalt vähendada,

lisaks:

- mõista nii Üldkohtu menetluses kui ka apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud välja komisjonilt.

28. Kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuses palub Weichert peale selle:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus,
- tühistada vaidlusalune otsus,
- mõista nii Üldkohtu menetluses kui ka apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud välja komisjonilt.

29. Oma vastuses vastuapellatsioonkaebusele nõustub Del Monte Weichert'i nõuetega põhiosas¹¹, seevastu komisjon palub Euroopa Kohtul jätta vastuapellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja vastuapellatsioonkaebuse esitajalt.

B. Nõuded kohtuasjas C-294/13 P

30. Kohtuasjas C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebuses palub komisjon apellandina:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 1,
- määrata lõplikus kohtuotsuses Del Monte määratud trahvi summaks 9 800 000 eurot ja
- mõista Del Montelt välja apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud ja Üldkohtu menetluses tekkinud kohtukulud osas, mida Euroopa Kohus peab mõistlikuks.

31. Del Monte palub omakorda:

- jätta komisjoni apellatsioonkaebus rahuldamata,
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

32. Weichert palub omakorda

- jätta komisjoni apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata ja
- mõista nii Üldkohtu menetluses kui ka apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud välja komisjonilt.

33. Kohtuasjas C-294/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuses palub Weichert Euroopa Kohtul lisaks:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles tuvastatakse, et Weichert ei saa tugineda kaitsele iseenda vastu tunnistuste andmise eest,
- vähendada Del Monte ja Weichertile solidaarselt määratud trahvisummat, arvestades asjaolu, et Weichert tegi teabenõudele vastates komisjoniga vabatahtlikult koostööd,
- tühistada vaidlusalune otsus ja
- mõista nii Üldkohtu menetluses kui ka apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulud välja komisjonilt.

34. Vastuses vastuapellatsioonkaebusele palub Del Monte juhul, kui komisjoni apellatsioonkaebus rahuldatakse:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles selle punktis 839 märgitakse, et teabe andmisest keeldumise õigust ei saa kasutada komisjoni tavalise teabenõude esitamise korral,
- saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse, et Üldkohus hindaks, kas komisjoni palutud teabe esitamine tähendab tunnistuste andmist iseenda vastu ja kas Weichertile või Del Monte määratud trahvi tuleks seetõttu vähendada, ja

11 — Del Monte palub vaidlusalune otsus tühistada siiski vaid apellatsioonkaebuse esitajat puudutavas osas.

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

35. Samad nõuded esitab Del Monte ka kohtuasjas C-294/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuses.

36. Komisjon palub omakorda jätta mõlemad vastuapellatsioonkaebused rahuldamata ja mõista kohtukulud välja vastuapellatsioonkaebuste esitajatelt.

C. Kohtuasjade liitmine ja kohtuistung

37. Euroopa Kohtu teise koja esimees otsustas 22. juuli 2014. aasta määrusega liita kohtuasjad C-293/13 P ja C-294/13 P ühiseks arutamiseks ja ühise otsuse tegemiseks. Kohtuistung Euroopa Kohtus toimus 9. oktoobril 2014.

IV. Hinnang apellatsioonkaebustele

A. Eelkõsimused seoses sellega, kas Weichert'i osalemine menetluses on lubatav

38. Enne kui asun eri menetlusosaliste poolt nende apellatsioonkaebustes ja vastuapellatsioonkaebustes esitatud väiteid üksikasjalikult käsitlema, on vaja selgitada, kas Weichert'i osalemine mõlemas apellatsioonimenetluses kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P on üldse lubatav. Komisjon on seadnud selle kahtluse alla.

39. Komisjoni vastuväite puhul tuleb arvesse võtta seda, et Weichert kui vaidlusaluse otsuse adressaat ei esitanud vaidlusaluse otsuse peale tähtajaks ise tühistamishagi.¹² Seega on vaidlusalune otsus Weichert'i suhtes lõplikult jõustunud.¹³

40. Üldkohtus toimunud esimese astme menetluses võis Weichert osaleda vaid seetõttu, et Üldkohus andis talle loa astuda menetlusse Del Monte nõuete toetuseks. Kuigi sellise toimeviisi suhtes esineb märkimisväärsed kahtlusi, ei ole Weichertile antud menetlusse astumise luba kui selline käesoleva apellatsioonimenetluse ese.

41. Lähtudes oma seisundist osales Weichert esimeses kohtuastmes menetlusse astujana käesolevas apellatsioonimenetluses nii kohtuasjas C-293/13 P kui ka kohtuasjas C-294/13 P kummaski vastusega apellatsioonkaebusele ja vastuapellatsioonkaebusega. Viidatud kahte liiki osalemist tuleb teineteisest hoolikalt lahus hoida.

1. Weichert õigus esitada vastust apellatsioonkaebusele

42. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 172 kohaselt võivad kõik Üldkohtu kohtuasja pooled, kellel on „huvi, et apellatsioonkaebus rahuldataks või jäetaks rahuldamata”, esitada apellatsioonkaebusele vastuse kahe kuu jooksul alates apellatsioonkaebuse kättetoimetamisest.

43. Põhimõtteliselt võivad seega ka esimeses astmes menetlusse astujad nagu Weichert apellatsioonkaebusele antava vastuse kaudu apellatsioonimenetluses osaleda, tingimusel et neil on huvi, et mõne teise menetlusosalise esitatud apellatsioonkaebus rahuldatakse või jäetaks rahuldamata.

12 — Kuna Weichert ei pidanud kinni tühistamishagi esitamise tähtajast, jättis Üldkohus tema tühistamishagi õigustatult ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata (vt kohtumäärused Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert vs. komisjon, T-2/09, EU:T:2009:478, ja Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert vs. komisjon, C-73/10 P, EU:C:2010:684).

13 — Kohtuotsus komisjon vs. AssiDomän Kraft Products jt (C-310/97 P, EU:C:1999:407, punktid 52–57). Selle poolest erineb käesolev asi põhimõtteliselt kohtuasjast komisjon vs. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), milles nii emaettevõtja kui ka tütarettevõtja esitasid komisjoni otsuse peale eraldi tühistamishagi.

44. Huvi osaleda sellises apellatsioonimenetluses ei kattu tingimata huviga, mis peab olema olema, et saada luba astuda menetlusse esimeses kohtuastmes (Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik). Seega ei tähenda luba astuda Üldkohtu menetlusse automaatselt võimalust osaleda Euroopa Kohtus toimivas apellatsioonimenetluses. Pigem tuleb huvi kummaski nimetatud menetluses osalemise vastu alati hinnata asjaomase menetluse eseme seisukohast. Kui Üldkohtu menetluse ese on vaidlusalune otsus ja selle õiguspärasus, siis Euroopa Kohtus on tegemist vaidlustatud kohtuotsuse ja selle jõusse jätmisega või tühistamisega õigusnormide rikkumise tõttu.

45. Tuginedes põhjendatud huvi käsitlevale väljakujunenud kohtupraktikale, tuleb asuda seisukohale, et huvi apellatsioonimenetluses osaleda on alati olema siis, kui kõnealune menetlus võib poolele, kes esitas vastuse apellatsioonkaebusele, lõppkokkuvõttes eelise anda.¹⁴ Selline eelis ei pea tingimata olema õigusliku olemusega. Olenevalt olukorrast võib ka majanduslik või moraalne huvi õigustada osalemist apellatsioonimenetluses.

46. Käesoleval juhul on Weichertil erinevalt sellest, mida eeldab komisjon, ilmselgelt huvi kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P toimuva apellatsioonimenetluse tulemuse vastu. Nimelt tulenevad mõlemas kohtuasjas Del Monte (C-293/13 P) ja komisjoni (C-294/13 P) apellatsioonkaebuse ning Del Monte (C-293/13 P) vastuapellatsioonkaebuse rahuldamisest või rahuldamata jätmisest Weichertile märkimisväärsed õiguslikud ja majanduslikud tagajärjed.

47. Weichert ei saa küll omaenda osalemist rikkumises ja oma kohustust maksta trahvi enam põhimõtteliselt küsimärgi alla seada, kuna ta ei esitanud ise õigeaegselt hagi vaidlusaluse otsuse peale, mistõttu muutus kõnealune otsus tema suhtes vaidlustamatuks. Seega on kõik vastustes apellatsioonkaebustele ja suulistes märkustes sisalduvad Weicherti nõuded ja argumendid, millega palutakse vaidlusalune otsus kui selline tühistada, vastuvõetamatud.

48. Kuid olenevalt sellest, millise otsuse teeb Euroopa Kohus kohtuasjas C-293/13 P, peab Weichert üksinda või solidaarselt Del Montega tasuma määratud trahvi, kusjuures juhul, kui süüdi tunnistatakse vaid Del Monte, võib Weichert tasutud summa temalt osaliselt või tervikuna sisse nõuda. Olenevalt sellest, millise otsuse teeb Euroopa Kohus kohtuasjas C-294/13 P, on trahvisumma, mille peab Weichert tasuma solidaarselt, suurem või väiksem. Kõikide sellega seotud õigusküsimuste selgitamine on Weichertil õigustatud huvides ja õigustab tema osalemist Euroopa Kohtu menetluses.

49. Seega oli Weichertil kodukorra artikli 172 alusel õigus esitada mõlemas kohtuasjas vastust apellatsioonkaebusele ja sel moel – kuigi piiratuna eespool punktis 48 nimetatud punktidega – apellatsioonimenetlus osaleda.

2. Weichertil õigus esitada vastuapellatsioonkaebusi

50. Teisiti on asi Weichertil vastuapellatsioonkaebustega kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P.

51. Vastuapellatsioonkaebuse esitamine oleneb vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 172 koosmõjus artikli 176 lõikega 1 küll samuti sellest, kas vastuapellatsioonkaebuse esitaja oli Üldkohtu kohtuasja pool ja kas tal on „huvi, et apellatsioonkaebus rahuldataks või jäetaks rahuldamata”.

14 — Kohtuotsused Rendo jt vs. komisjon (C-19/93 P, EU:C:1995:339, punkt 13), Akzo Nobel Chemicals ja Akros Chemicals vs. komisjon (C-550/07 P, EU:C:2010:512, punkt 23) ja Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran (C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 43).

52. Kuid see ei ole veel kõik: Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 teise lõigu teise lause kohaselt võivad esimeses kohtuastmes menetlusse astujad, välja arvatud liikmesriigid ja liidu institutsioonid, apellatsioonkaebuse esitada üksnes juhul, kui Üldkohtu vaidlustatud otsus neid „otseselt mõjutab”. See põhikirja säte, mis sisaldub esimeses õiguses ja on kodukorra suhtes seega ülimuslik, jääks sisutühjaks, kui sellele antaks samasugune sisu nagu nõudele, et esineks „huvi, et apellatsioonkaebus rahuldataks või jäetaks rahuldamata”, mis kodukorra artikli 172 kohaselt nagunii juba kehtib.

53. Teisisõnu väljendudes peab seega esimeses kohtuastmes menetlusse astuja, kelle puhul ei ole tegemist liikmesriigi või liidu institutsiooniga, juhul, kui ta soovib ise esitada Üldkohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse, täitma vastuvõetavusele esitatud täiendava tingimuse.¹⁵ Selline rangus on seletatav apellandi seisundiga menetluses, kuna apellant võib enda esitatud õigusväidete ja argumentidega lõpuks mõjutada Euroopa Kohtus toimuva kohtuasja eseme määramist. Ülejäänud menetlusosalistel, kes juba esitatud apellatsioonkaebusele üksnes vastavad, selline võimalus puudub.

54. Samamoodi peab Üldkohtu otsus ka esimeses kohtuastmes menetlusse astujat, kelle puhul ei ole tegemist liikmesriigi või liidu institutsiooniga ja kes soovib esitada *vastuapellatsioonkaebust*, „otseselt mõjutama”. Seda seetõttu, et esiteks ei nähtu kodukorrast, et vastuapellatsioonkaebuse suhtes peaksid kehtima vähem ranged vastuvõetavuse nõuded, ja teiseks kehtib põhikirja artikli 56 teise lõigu teine lause vahet tegemata nii apellatsioonkaebuste kui ka vastuapellatsioonkaebuste suhtes.

55. Vastuapellatsioonkaebus on küll apellatsioonkaebuse suhtes aktsessoorne¹⁶, kuid see võimaldab vastuapellatsioonkaebuse esitajal samamoodi nagu apellatsioonkaebuse esitajal mõjutada enda õigusväidete ja argumentidega Euroopa Kohtus toimuva kohtuasja eseme määramist, liiatigi kuna tema vastuapellatsioonkaebuses sisalduvad argumendid peavad erinema väidetest ja argumentidest, mis on esitatud vastuses apellatsioonkaebusele (kodukorra artikli 178 lõige 3). Seepärast on ka vastuapellatsioonkaebuse puhul vastuvõetavuse täiendava tingimusena õigustatud „otsene mõjutatus”, mis läheb kaugemale pelgast nõudest, et esinema peab huvi menetluse tulemuse vastu (kodukorra artikli 172 koosmõjus artikli 176 lõikega 1).

56. Kuid mida tähendab see vastuvõetavuse tingimus konkreetselt?

57. *Otseselt mõjutatud* põhikirja artikli 56 teise lõigu teise lause tähenduses on apellatsioonkaebuse või vastuapellatsioonkaebuse esitaja, kui vaidlustatud kohtuotsus toob kaasa talle ebasoodsa muudatuse tema õiguslikus seisundis või tema majanduslikes või moraalses huvides. Selline kohtuotsus peab seega sisaldama tema jaoks *sisuliselt ebasoodsat elementi*.

58. Weichertil puhul ei ole käesoleval juhul sellega tegemist.

59. Vaidlustatud otsusega vähendati märkimisväärselt Del Monte ja Weichertile solidaarselt määratud trahvi. See ei olnud Weichertil jaoks ebasoodne, vaid pigem soodne element.

60. Tuleb möönda, et Weichertil jaoks on ebasoodne element olemas ja jääb püsima selles osas, et tema osalemine EÜ artikli 81 rikkumises on üldse tuvastatud ja et temalt nõutakse trahvi maksmist, kuigi seda on märkimisväärselt vähendatud. Kõnealune ebasoodne element *ei tulene* aga *vahetult* vaidlustatud kohtuotsusest, vaid vaidlusalusest otsusest.

15 — Samamoodi kohtuotsus Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punkt 55).

16 — Vt kodukorra artikkel 183.

61. Käesoleva menetluse ese on seevastu vaid Del Monte vastutus rikkumise eest. Üldkohtule esitatud tühistamishagi esitas Del Monte vaid palve tühistada vaidlusaluse otsuse artiklid 1–4 *teda* (see tähendab Del Montet) *puudutavas osas*.¹⁷ Seega käsitleb ka vaidlustatud kohtuotsus vaid Del Monte vastutust. Weichert tegevust uurib Üldkohus äärmisel juhul vaid niivõrd, kuivõrd see on oluline Del Monte vastutuse hindamiseks.

62. Kui Weichert oleks soovinud Üldkohtus enda vastutust rikkumise eest eitada, siis oleks tal vaidlusaluse otsuse adressaadina – erinevalt menetlusse astujatest kõnealust probleemistikku käsitlevates kohtuasjades, milles on Euroopa Kohus siiani otsuse teinud¹⁸ – olnud kahtlemata õigus esitada ise Üldkohtule tühistamishagi (ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimene võimalus). Ent Weichert ei kasutanud hagi esitamise õigust tähtjaks, mistõttu muutus vaidlusalune otsus tema suhtes vaidlustamatuks. Seda vaidlustamatust ei saa Weichert – nagu juba mainitud¹⁹ – vältida vastuapellatsioonkaebuste esitamisega kohtumenetlustes, mis on vaidlusaluse otsuse teiste adressaatide hagi alusel algatatud seoses nende vastutusega.

63. Menetlusse astujale, kelle puhul ei ole tegemist liikmesriigi või liidu institutsiooniga, antud võimalusega osaleda esimese kohtuastme menetluses nagu ka tema õigusega Üldkohtu otsust enda apellatsioonkaebusega vaidlustada ei või korvata seda, et asjaomane pool ei pidanud kinni tühistamishagi esitamise tähtjast. Nõuete eirajatel puudub vastuapellatsioonkaebuse esitamise võimalus.

64. Käesolev asi pakub Euroopa Kohtule haruldast võimalust selgitada seda menetlusõiguslikku finessi, mis ei või jääda suunda näitava toimeta tulevastele konkurents käsitlevatele kohtuasjadele ja apellatsioonimenetlusele üldiselt.

65. Seega kuna vaidlustatud kohtuotsus Weichertit menetlusõiguslikus tähenduses otseselt ei mõjuta, ei vasta tema vastuapellatsioonkaebused kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P põhikirja artikli 56 teise lõigu teises lauses sisalduvatele vastuvõetavuse nõuetele. Need on vastuvõetamatud.

3. Vahekokkuvõte

66. Lõppkokkuvõttes on Weichert osalemine menetluses lubatav vaid osas, milles Weichert vastab kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebustele, et kaitsta oma seaduslikke huve, pidades silmas tema ja Del Monte solidaarset vastutust. Kuna otsene mõju põhikirja artikli 56 teise lõigu teise lause tähenduses puudub, siis ei ole Weichertil aga õigust kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebuste esemest kaugemale minnes esitada vaidlustatud kohtuotsuse vastu vastuapellatsioonkaebuste näol enda väiteid.

B. Del Monte apellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P

67. Del Monte apellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P, mis tugineb kogunisti viiele väitele, käsitleb põhiosas Del Monte ja Weichert vahelisi suhteid. Apellatsioonkaebuse väiteid on otstarbekas hinnata veidi muudetud järjekorras.

17 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 46.

18 — Kohtuotsused *Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon* (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punktid 55–58) ja *International Power jt vs. NALOO* (C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P ja C-180/01 P, EU:C:2003:534, punktid 51–53).

19 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punkt 47.

1. Esimene, kolmas ja neljas apellatsioonkaebuse väide: Del Monte ja Weichert ei moodusta ühte majandusüksust, tõendamiskoormist, süütuse presumptsiooni

68. Del Monte heidab Üldkohtule ette, et see eeldas alusetult tema solidaarvastutust Weichert osalemise eest kartellikokkuleppes. Sellekohase väite EÜ artikli 81 (nüüd ELTL artikkel 101) ja määruse nr 1/2003²⁰ artikli 23 lõike 2 punkti a rikkumise kohta esitab Del Monte esmalt esimese väite raames. Sama probleemistikku käsitlevad lisaks sellele ka kohtuasjas C-293/13 P esitatud apellatsioonkaebuse kolmas ja neljas väide, kuid need võtavad Del Monte solidaarvastutuse teema luubi alla tõendamiskoormise (kolmas väide) ja süütuse presumptsiooni – *in dubio pro reo* põhimõte – (neljas väide) aspektist. Arvestades viidatud väidete sisulisi kattuvusi, käsitlen neid järgnevalt üheskoos.

a) Apellatsioonkaebuse esimene väide: kriteeriumid, mis annavad alust eeldada majandusüksuse olemasolu

69. Esimese väitega märgib Del Monte, et Üldkohus eeldas alusetult, et tema ja Weichert moodustavad ühe majandusüksuse. Seejuures tugineb Del Monte määravas osas tervele hulgale argumentidele, mis seonduvad kõnealuse asja faktiliste asjaoludega ja viitavad sisuliselt Weichert kui Saksa õiguse alusel asutatud usaldusühingu ülesehitusele, Del Monte ja Weichert vahel sõlmitud edasimüügilepingule, Weichert ja Del Monte vahelistele aruteludele ja Weichert hinnapoliitikale.

i) Vastuvõetavus

70. Nii komisjon, kui kummalisel kombel ka Weichert esitavad sellele väitele vastuväited ja leiavad, et tegemist on asjaolude ja tõendite uuesti hindamisega Üldkohtu poolt, mis ei ole lubatud.

71. Tegelikult ei eristagi Del Monte esimene väide väga täpselt ühelt poolt asjaolude ja tõendite hindamist ning teiselt poolt asjaolude õigusliku kvalifikatsiooni küsimusi. Euroopa Kohus kui apellatsioonikohus ei ole pädev hindama asjaolusid ja tõendeid – välja arvatud võimalik asjaolude moonutamise väide –, kuid asjaolude õiguslik kvalifikatsioon kuulub apellatsioonimenetluses tema kontrolli alla.²¹ Euroopa Kohtul on aga õigus kontrollida, kas Üldkohus kohaldas vaidlusaluse otsuse õiguspärasuse hindamisel korrektseid õiguslikke kriteeriume ja tegi tuvastatud asjaolude alusel õiged õiguslikud järeldused.²²

72. Del Monte esimene väide on seega vastuvõetav vaid osas, milles Del Monte heidab Üldkohtule ette, et tuvastamisel, kas kaks või enamat äriühingut moodustavad ühe majandusüksuse, jättis Üldkohus kohaldamata Euroopa Liidu konkurentsioiguses kehtivad õiguslikud kriteeriumid. Del Monte väite hindamisel peaks Euroopa Kohus aga loobuma soovist asendada Üldkohtu hinnang tema enda poolt asjaoludele ja tõenditele antud hinnanguga, kuna selleks puudub tal pädevus. Kui Euroopa Kohus ei soovi lasta apellatsioonimenetlusel muutuda vaidemenetluseks, ei või ta kalduda kõrvale Üldkohtu tuvastatud asjaoludest.

20 — Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205).

21 — Kohtuotsused komisjon vs. Brazzelli Lualdi jt (C-136/92 P, EU:C:1994:211, punkt 49), nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 55) ja Ziegler vs. komisjon (C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 74).

22 — Kohtuotsused Sumitomo Metal Industries ja Nippon Steel vs. komisjon (C-403/04 P ja C-405/04 P, EU:C:2007:52, punkt 40), Bertelsmann ja Sony Corporation of America vs. Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 117), Solvay vs. komisjon (C-109/10 P, EU:C:2011:686, punkt 51) ja komisjon vs. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, punkt 59).

ii) Põhjendatus

73. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib tütarettvõtja poolt toime pandud konkurentsieeskirjade rikkumise emaettvõtjale süüks panna eelkõige siis, kui tütarettvõtja – olgugi et tal on eraldiseisev õigusvõime – ei otsusta oma tegutsemise üle turul sõltumatult, vaid täidab peamiselt emaettvõtja poolt talle antud juhiseid, arvestades eelkõige majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte õigussubjekti ühendavad.²³

74. Teisisõnu võib seega emaettvõtjat tütarettvõtja poolt kartellikokkuleppes osalemise eest kaasvastutusele võtta juhul, kui rikkumise ajal oli emaettvõtjal tütarettvõtjale otsustav mõju.²⁴ Seejuures on teisejärguline, kas emaettvõtja avaldas tütarettvõtjale sellist mõju üksinda või koos teiste äriühingutega.

75. Del Monte ja Weichert puhul ei saa küll rääkida klassikalisest ema- ja tütarettvõtja suhtest, vaid pigem partnerlusest Del Monte ja perekond W vahel.²⁵ Nimetatud kriteeriume saab aga probleemideta üle kanda ka olukorrale, kus on tegemist sellise partnerlusega. Selles küsimuses olid ühel meelel kõik menetlusosalised ja ka Üldkohus lähtus õigustatult sellest eeldusest.²⁶

76. Kuna Del Monte ei olnud Weichert 100% või peaaegu 100% omanik, ei saanud käesoleval juhul Del Monte otsustavat mõju Weichertile ümberlükamatult eeldada²⁷ ja komisjon pidi seda tõendama.²⁸

77. Vaidlustatud kohtuotsuses lähtub Üldkohus pärast tõendite põhjalikku hindamist sellest, et komisjonil õnnestus sellised tõendid esitada.²⁹ Seejuures tugineb Üldkohus käesoleva asja erinevate asjaolude kogumina käsitlemisele, võttes vaatluse alla eeskätt

- sidemed Del Monte ja perekond W vahel Saksa õiguse alusel asutatud usaldusühingus, kus Del Monte oli küll vaid usaldusosanik, kuid talle kuulus äriühingu kapitalis 80% osalus ja tal olid teatavad vetoõigused,
- Del Monte ja Weichert vahel sõlmitud edasimüügileping, mis tõi realselt kaasa selle, et Del Monte oli Weichert banaaniade ainutarnija ning Weichert oli omakorda Del Monte kaubamärgiga banaaniade ainuedasimüüja Põhja-Euroopas,
- Weichert ja Del Monte vaheline teavitamismehhanism, mille raames andis Weichert Del Monte korrapäraselt ja üksikasjalikult teavet oma igapäevase majandustegevuse kohta, samuti
- Weichert hinnapoliitikat ja varustamist käsitlevad arutelud, mille käigus arutasid Del Monte ja Weichert põhjalikult ja teinekord ka omavahel vastuollu minnes Weichert müügi- ja hinnapoliitikat banaaniade seoses.

23 — Vt selle kohta põhimõttelise tähtsusega kohtuotsused *Imperial Chemical Industries vs. komisjon* (48/69, EU:C:1972:70, punktid 132–135), *Geigy vs. komisjon* (52/69, EU:C:1972:73, punkt 44) ja *Europemballage ja Continental Can vs. komisjon* (6/72, EU:C:1973:22, punkt 15); hilisemast kohtupraktikast nt kohtuotsused *ETI jt* (C-280/06, EU:C:2007:775, punkt 39 koosmõjus punktiga 49), *Akzo Nobel jt vs. komisjon* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 58), *Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon* (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, punkt 43) ja *Areva vs. komisjon* (C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punkt 30).

24 — Samamoodi kohtuotsused *Akzo Nobel jt vs. komisjon* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, punktid 60 ja 61), *Elf Aquitaine vs. komisjon* (C-521/09 P, EU:C:2011:620, punktid 56, 63 ja 95), komisjon vs. *Stichting Administratiekantoort Portielje* (C-440/11 P, EU:C:2013:514, eeskätt punktid 40 ja 41) ja *Areva vs. komisjon* (C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punktid 32 ja 33).

25 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 72 ja vaidlusaluse otsuse põhjendused 382 ja 383.

26 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 50–56 ja punktid 87 ja 88.

27 — Otsustava mõju tegeliku avaldamise ümberlükatava eelduse kohta vt nt eespool 24. joonealuses märkuses viidatud kohtupraktika.

28 — Vt selle kohta eeskätt kohtuotsus *Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon* (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, punktid 102, 104 ja 105); samuti – kuigi teistsuguses kontekstis – kohtuotsus *AceaElectrabel Produzione vs. komisjon* (C-480/09 P, EU:C:2010:787, punkt 46 jj).

29 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 276.

78. Nagu juba mainitud, oleks apellatsioonimenetluse mõttega teravas vastuolus, kui Euroopa Kohus vaataks nüüd kõik tõendid uuesti läbi ja asendaks Üldkohtu hinnangu omapoolse hinnanguga. Apellatsioonimenetluses võib vaid kontrollida, kas vaidlustatud kohtuotsuses asjaolude kohta tehtud järeldustest lähtudes on Üldkohus kohaldanud *õiguslikust aspektist* õigeid kriteeriume.

79. Rõhutada tuleb, et majandusüksuse olemasolu saab seega tuletada ühtsete tõendite kogumist, isegi kui ükski neist tõenditest ei ole eraldi käsitletuna piisav, et tõendada sellise üksuse olemasolu.³⁰ Seega on vaja kogumina vaatluse alla võtta kõik konkreetset juhul olulised asjaolud ja Üldkohtu poolt nende põhjal tehtud järeldused, keskendumata valikuliselt mõnele üksikule asjaolule, nagu püüab teha Del Monte.

80. Kuna igal asjal on pealegi oma eripärad, ei saa olla määrav ka see, kas Euroopa Kohtu või Üldkohtu praktikas leidub pretsedente, mille asjaolud on täpselt samasugused nagu käesolevas asjas või sellega sarnased.

81. Sellest lähtudes käsitlen järgnevalt kahte Del Monte väidet, millega Del Monte esiteks eitab otsustava mõju avaldamist Weichertile ja teiseks soovib kahtluse alla seada vähemasti sellise mõju avaldamise tagajärge.

– Del Monte mõju Weichertile (apellatsioonkaebuse esimese väite teine osa)

82. Esiteks eitab Del Monte üldse otsustava mõju avaldamist Weichertile. Del Monte arvates ei vasta asjaolud, mille alusel tegi komisjon Üldkohtu poolt heaks kiidetud järelduse, et käesoleval juhul on tegemist otsustava mõju avaldamisega, õiguslikele nõuetele, mis näevad ette äriühingu solidaarvastutuse teise äriühingu osalemise eest kartellikokkuleppes. Del Monte heidab Üldkohtule seejuures ette „emaettevõtja vastutuse hindamise vale tõlgendamist”.

83. Del Monte etteheite aluseks olevad argumendid võib jagada sisuliselt kahte valdkonda: esiteks on need hõlmatud küsimusega, kas Del Montel oli võimalik avaldada otsustavat mõju, ja teiseks küsimusega, kas Del Monte sellist mõju tõepoolest avaldas.

84. Otsustava mõju avaldamise võimaluse kohta märgib Del Monte kõigepealt, et partnerluses perekonnaga W, mis leidis aset Saksa õiguse alusel asutatud usaldusühingu vormis, oli tema kõigest usaldusosanik, ei kuulunud äriühingu juhatusse ja tal oli ka muus osas vaid piiratud sõnaõigus. Selles osas tsiteerib Del Monte Saksa äriseadustikku ja Weichert suhtes kehtivat ühingulepingut.

85. Õiguslikust aspektist tuleb selle kohta märkida, et seda, kas tütarettevõtja saab oma tegutsemise üle turul sõltumatult otsustada või avaldab emaettevõtja talle otsustavat mõju, ei saa hinnata üksnes kohaldatava äriõiguse alusel (õigusnormid, samuti asutamislepingute sätted). Arvestada tuleb küll seda, millised volitused on organitel ja osanikel. Määrava tähtsusega on kokkuvõttes siiski majanduslik tegelikkus. Seda seetõttu, et konkurentsioiguse aluseks ei ole vorminõuded, vaid ettevõtjate tegelik käitumine.³¹

86. Kindlasti ei ole äriühingu juhatusse mittekuuluva usaldusosaniku äriõiguslik seisund omaette võetuna piisav, et eeldada otsustava mõju avaldamise võimalust. Siiski on täiesti mõeldav, et lisanduvad muud majanduslikku, organisatsioonilist ja õiguslikku laadi asjaolud, mis annavad isegi kõigest usaldusosanikule nii palju võimu, et ta võib *de facto* avaldada asjaomasele äriühingule otsustavat mõju.

30 — Kohtuotsus Knauf Gips vs. komisjon (C-407/08 P, EU:C:2010:389, punkt 65).

31 — Vt selle kohta hiljuti tehtud kohtuotsus komisjon vs. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, eeskätt punktid 66–68) ja minu ettepanek selles kohtuasjas (EU:C:2012:763, punktid 71 ja 72).

87. Just sellised asjaolud tuvastas Üldkohus käesoleval juhul.

88. Esiteks viitas Üldkohus Del Monte vetoõigustele Weichert'i äriühingus. Sellised vetoõigused ei anna Del Monte'le iseenesest veel *de iure* võimalust teostada Weichert'i üle ainukontrolli. Siiski ei ole välistatud, et koosmõjus teiste asjaoludega toovad need *de facto* kaasa ainukontrolli.³² Igal juhul võib neid käsitada Del Monte ja perekond W vahelise ühise kontrolli alusena, mis hiljutise kohtupraktika kohaselt võib olla konkurentsioigusest tuleneva vastutuse omistamiseks piisav.³³

89. Pealegi ei ole seaduse alusel nõutav, et sellised vetoõigused oleksid kasutatavad igapäevase majandustegevuse meetmete või konkreetselt äriühingu turutegevuse suhtes, pigem on piisav, et nende vetoõigustega omandab asjaomane osanik küllaldase mõju äriühingu äripoliitikale kõige laiemas mõttes.³⁴

90. Del Monte vetoõigused puudutasid Üldkohtu järelduste kohaselt muu hulgas osanike üldkoosolekul tehtavaid olulisi otsuseid eelarve, investeerimisplaanide ja personalipoliitika kohta.³⁵ Sedalaadi vetoõigused kindlustavad osanikule üldjuhul märkimisväärse faktilise mõju äriühingu äripoliitikale, kuigi puhtõiguslikust aspektist ei pruugi need anda võimalust osaleda igapäevase majandustegevuse üle otsustamisel.

91. Teiseks rõhutas Üldkohus, et Del Monte'le kuulus usaldusosanikuna Weichert'i kapitalis 80% osalus. Selle põhjal tegi Üldkohus järelduse, et Del Montel oli suur majanduslik huvi avaldada Weichert'ile mõju.³⁶

92. Kolmandaks viitas Üldkohus Del Monte ja Weichert'i vahel sõlmitud edasimüügilepingule, mis tõi realselt kaasa selle, et Del Monte oli Weichert'i banaanide ainutarnija ning Weichert oli omakorda Del Monte kaubamärgiga banaanide ainuedasimüüja.³⁷

93. Selline ainutarnija ja ainuedasimüüja suhe, eriti kui sellega kaasneb asjaomase edasimüüja suurima osaniku seisund, võib üldjuhul olla igati sobiv tekitama majandusliku ja organisatsioonilise sõltuvuse olukorda ja otsustava mõju avaldamist äripoliitikale.

94. Küsimus, kas sellise sõltuvusega oli käesolevas asjas Del Monte ja Weichert'i puhul tööpoolest tegemist, on puhtfaktilist laadi ja seega on selle hindamine üksnes Üldkohtu pädevuses. Õiguslikust aspektist ei leidunud seega midagi, mis oleks takistanud Üldkohtul eeldada, et võttes arvesse kõiki esimeses kohtuastmes tuvastatud majanduslikke ja äriõiguslikke sidemeid Weichert'iga, võis Del Monte hoolimata oma seisundist usaldusosanikuna olla suuteline avaldama Weichert'ile otsustavat mõju.

95. Lõpuks võib aga jääda lahtiseks, kas Del Montel oli õiguslikult piisavalt võimalusi avaldada Weichert'ile otsustavat mõju ja kas Del Montel oli *de iure* Weichert'i üle ainukontroll või pidi ta seda kontrolli jagama perekonnaga W, kui on tõendatud, et Del Monte avaldas *de facto* otsustavat mõju.³⁸

32 — Samamoodi kohtuotsused *Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon* (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, punktid 102–105) ja kohtuotsus *Sasol jt vs. komisjon* (T-541/08, EU:T:2014:628, punkt 53 ja 54).

33 — Kohtuotsused *Dow Chemical vs. komisjon* (C-179/12 P, EU:C:2013:605), *EI du Pont de Nemours vs. komisjon* (C-172/12 P, EU:C:2013:601) ja *Avebe vs. komisjon* (T-314/01, EU:T:2006:266).

34 — Vt selle kohta kohtuotsus *Akzo Nobel jt vs. komisjon* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, punktid 73 ja 74) ja minu ettepanek selles kohtuasjas (C-97/08 P, EU:C:2009:262, punktid 89–93), samuti kohtuotsus *Schindler Holding jt vs. komisjon* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, eeskätt punkt 112).

35 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 99 ja vaidlusaluse otsuse põhjendus 387.

36 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 122, 125 ja 130 ja vaidlusaluse otsuse põhjendused 387 ja 404.

37 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 135 ja vaidlusaluse otsuse põhjendus 383.

38 — Vt selle kohta minu ettepanek kohtuasjas *Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon* (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:11, punktid 144, 145 ja 154).

96. Mis puudutab *otsustava mõju tegelikku avaldamist*, siis nõudis Del Monte Üldkohtu järelduste kohaselt Weichertilt pidevalt üksikasjalikku teavet Weichert'i igapäevase tegevuse kohta banaanide turustamisel, kusjuures teavitamine läks tunduvalt kaugemale sellest, mis oleks olnud kooskõlas Del Montele ühingulepingus ja edasimüügilepingus antud õigustega.³⁹ Eelkõige aga andis Del Monte Üldkohtu järelduste kohaselt⁴⁰ mitmel korral sõnaselgelt ja otseselt juhiseid Weichert'i poolt Del Monte kaubamärgi all müüdavate banaanide turustamiseks ja hinna kujundamiseks.⁴¹

97. Sellega oli Üldkohtul mitu tõendit, mille põhjal võis Üldkohus õigusnormi rikkumata järeldada, et Del Monte avaldas Weichert'i majandustegevusele tegelikult otsustavat mõju ja sekkus koguni otseselt Weichert'i tegevusse turul. Seejuures võib Del Monte konkreetseid suuniseid tema kaubamärgi all müüdavate banaanide turustamiseks ja sellega seotud hinnakujunduseks pidada eriti ilmseks tõendiks tema otsustava mõju kohta Weichert'ile.⁴²

98. Tuleb küll kõne alla, et tõendeid võiks tõlgendada ka teisiti, kui seda tegi Üldkohus. Euroopa Kohus kui apellatsioonikohus ei ole siiski pädev asendama Üldkohtu sõltumatut ja õiguslikult veatut hinnangut tõenditele enda hinnanguga.

– Suuniste väidetav järgimata jätmine Weichert'i poolt (apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa)

99. Teiseks eitab Del Monte, et tema mõju Weichert'ile oli tulemuslik. Sisuliselt väidab Del Monte, et Weichert ei järginud tegelikult kõiki tema suuniseid ning et tema ja Weichert'i vahel oli koguni – kohtulikke ja kohtuväliseid – õigusvaidlusi. Nendel asjaoludel ei oleks Üldkohus Del Monte sõnul tohtinud lähtuda sellest, et Del Monte ja Weichert moodustavad ühe majandusüksuse, ega eeldada, et Del Monte avaldab Weichert'ile otsustavat mõju.

100. Nagu juba mainitud, võib kahte äriühingut pidada üheks majandusüksuseks vaid siis, kui üks äriühing ei määra oma tegevust turul kindlaks iseseisvalt, vaid rakendab enamjaolt talle teise äriühingu poolt antud juhiseid.⁴³

101. Seda kriteeriumi ei või aga mõista vääriti ja eeldada, et üks äriühing peab järgima eranditult *kõiki* teisi äriühingu juhiseid ning et nende vahel ei tohi olla mingeid erimeelsusi, pigem tuleb kõnealuseid juhiseid järgida *enamjaolt*. Samuti ei pea üks äriühing oma mõju ja seega majandusüksuse olemasolu demonstreerimiseks maha suruma teise äriühingu mis tahes vastuseisu tema mõjule ja juba eos lämmatama teise äriühingu mis tahes õiguskaitsevahendite kasutamise.

102. Isegi klassikaliselt üles ehitatud kontsernide puhul ei ole kontsernisesed erimeelsused haruldased. Tuleb ette, et 100%-d või peaaegu 100%-d tütarettevõtjad ei järgi emaettevõtjate juhiseid ja rikuvad koguni väga olulisi juhiseid. Nii on tavaks, et emaettevõtjad annavad järgimisprogrammide raames kõikidele oma tütarettevõtjatele niinimetatud vastavusse viimise juhiseid, millega nad ajendavad neid loobuma konkurentsivastaste äritavade rakendamisest. Selliste vastavusse viimise juhiste – mille tähtsus majandustegevuse, aga ka konkurentsioiguse seisukohast on vaieldamatu – võimalik eiramine ei keela kohtupraktika kohaselt sugugi tunnistamast ühte äriühingut vastutavaks teise äriühingu poolt toime pandud konkurentsieeskirjade rikkumise eest.⁴⁴

39 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 156–158 ja vaidlusaluse otsuse põhjendused 388 ja 393.

40 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 204, 220 ja täiendavalt punktid 171, 175, 176 ja 185 ja vaidlusaluse otsuse põhjendused 389 ja 390.

41 — Kas Weichert neid juhiseid piisavalt järgis ja kas need olid seega „tulemuslikud“, on apellatsioonkaebuse esimese väite eraldi osa teema, mida asun kohe käsitlema (vt allpool käesoleva ettepaneku punktid 99–110).

42 — Vt minu ettepanek kohtuasjas Akzo Nobel jt vs. komisjon (C-97/08 P, EU:C:2009:262, punkt 89).

43 — Vt selle kohta veel kord eespool 23. joonealuses märkuses viidatud kohtupraktika.

44 — Kohtuotsus Schindler Holding jt vs. komisjon (C-501/11 P, EU:C:2013:522, eeskätt punkt 144).

103. Seega ei olnud Üldkohtul käesolevas asjas seaduse alusel keelatud lähtuda sellest, et Del Monte ja Weichert moodustavad ühe majandusüksuse, kuigi Weichert ei järginud kõiki Del Monte juhiseid ja võis ka muus osas kasutada teatavates küsimustes Del Monte vastu õiguskaitsevahendeid.

104. Otsustavast mõjust ja ühest majandusüksusest ei saa aga enam rääkida siis, kui on olemas tõsiselt võetav alus eeldada, et teise äriühingu juhiste järgimata jätmine äriühingu poolt oli reegel, mis tõi kaasa selle äriühingu sõltumatu tegevuse turul.

105. Seepärast kontrollis Üldkohus käesolevas asjas igati õigustatult tema käsutuses olevaid tõendeid, et teha kindlaks, kas Weichert *ei järginud üldiselt* Del Monte juhiseid ja tegutses turul sõltumatult.⁴⁵ Sellega seoses käsitles Üldkohus eriti põhjalikult Del Monte väiteid, et Dole hinnatasemest lähtudes rakendas Weichert teistsugust hinnapoliitikat, kui soovis Del Monte, ja et teiseks jättis Weichert ellu viimata Del Monte uue turustuspoliitika, millega Del Monte soovis väidetavalt pakkuda oma banaane esimese klassi tootena eesmärgiga lähendada hindu Chiquita kaubamärgi banaanide hindadele.

106. Kui sedalaadi asjaolud esineksid, oleksid need tõepoolest kaalukas tõend, mis räägiks selle vastu, et Del Monte on avaldanud Weichertile (tulemuslikult) otsustavat mõju ja seega ka selle vastu, et nimetatud äriühingud moodustavad ühe majandusüksuse.

107. Nii püüdis ka Del Monte käesolevas apellatsioonimenetluses esitatud kirjalikes ja suulistes seisukohtades tekitada läbivalt muljet, et asjaolu, et Weichert jättis aastatel 2000–2002, mil rikkumine aset leidis, tema hinnasoovitused ja uue turustuspoliitika väidetavalt järgimata, on tõendatud.

108. Kui aga loobuda piirdumast vaid ühe Del Monte poolt viidatud punktiga⁴⁶, vaid vaadelda vaidlustatud kohtuotsuses kõnealust teemat käsitlevaid punkte kogumina⁴⁷, siis selgub, et Üldkohus ei pidanud Del Monte argumente sugugi tõendatuks. Üldkohus rõhutab, et Del Monte ei esita „tõendeid selle kohta, et ta oleks Weichertiga suhtes oma ootusi selgelt väljendanud”⁴⁸. Peale selle tuvastab Üldkohus, et teiste maaletoojate avaldused, millele Del Monte väidetavalt tugineb, on tegelikult tema argumentidele hoopis vastupidised.⁴⁹

109. Vastavalt Üldkohtu poolt faktiliste asjaolude kohta tehtud järeldustele, mis – välja arvatud võimalik asjaolude moonutamine⁵⁰ – on apellatsioonkaebuse esimese väite hindamisel ainumääravad, on apellatsioonkaebuse esitaja argumendid, et Weichert kujundas väidetavalt välja omaenda hinnapoliitika ja jättis Del Monte uue turustuspoliitika järgimata, pelgalt argumendid⁵¹, mis ei ole Üldkohtu jaoks teisi tõendeid arvesse võttes sugugi veenvad.

110. Seda arvestades ei saa Üldkohtule selles punktis ette heita asjaolude õiguslikult väärade kvalifitseerimist. Esimese astme menetluses tuvastatud asjaoludele tuginedes ei olnud Üldkohus mingil moel kohustatud eeldama, et Del Monte ja Weichert ei moodusta ühte majandusüksust.

45 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 208.

46 — Del Monte tugineb korduvalt vaidlustatud kohtuotsuse punktile 208.

47 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 208–215.

48 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 210.

49 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 211.

50 — Seoses Del Monte esitatud väidetega tõendite moonutamise kohta vt minu arutluskäik apellatsioonkaebuse teise väite raames käesoleva ettepaneku punktides 122–165.

51 — Ka minu sõnaselge päringu peale ei suutnud Del Monte Euroopa Kohtu istungil selgitada, millises vaidlustatud kohtuotsuse punktis on väidetavalt tuvastatud tema argumente toetavad asjaolud või milliseid tõendeid Üldkohus sellega seoses eiras.

b) Apellatsioonkaebuse kolmas ja neljas väide: tõendamiskoormis ja süütuse presumptsioon

111. Apellatsioonkaebuse kolmanda väitega heidab Del Monte Üldkohtule ette tõendamiskoormise ümberpööramist, neljandas väites tugineb Del Monte aga süütuse presumptsioonile (*in dubio pro reo* põhimõte). Mõlemale väitele on iseloomulik argument, et käesolevas kohtumenetluses olemasolevad tõendid ei luba eeldada Del Monte otsustavat mõju Weichertile, mistõttu ei saa lähtuda sellest, et Del Monte on Weichertile osalemise eest kartellikokkuleppes solidaarselt vastutav.

112. Mulle näib, et selle argumendiga soovitakse õiguslike etteheidete kattevarjus mõjutada Euroopa Kohut, et see hindaks asjaolusid ja tõendeid uuesti, kuid see ei ole apellatsioonimenetluses Euroopa Kohus pädevuses. Seetõttu tuleb need apellatsioonkaebuse väited vastuvõetamatuks tunnistada.⁵²

113. Vaid täielikkuse huvides lisan, et Del Monte argumendid ei ole ka sisuliselt veenvad.

i) Apellatsioonkaebuse kolmas väide: tõendamiskoormis

114. Kolmanda väitega märgib Del Monte, et Üldkohus pööras õigusnormi rikkudes tõendamiskoormise ümber, eeldades, et teatavad Del Monte esitatud tõendid ei ole sobivad tõendama, et Weichert ei sõltu Del Montest.

115. Konkreetset on seejuures tegemist vetoõigustega Weichertile äriühingus⁵³, Weichertile hinnapoliitikaga⁵⁴, Weichertile poolt siseriiklikus kohtus toimunud õigusvaidluses esitatud seisukohaga⁵⁵ ning Del Monte ja Weichertile raamatupidamisarvestuse konsolideerimata jätmisega.⁵⁶

116. Üldkohus asus tõepoolest seisukohale, et Del Monte sellekohased argumendid ei suuda tõendada Weichertile sõltumatust Del Montest. Erinevalt Del Monte seisukohast ei nähtu sellest aga tõendamiskoormise ümberpööramist. Pigem lähtub Üldkohus igati õigustatult sellest, et tõendamiskoormis seoses Del Monte solidaarvastutusega rikkumise eest lasub komisjonil.⁵⁷

117. Tõendamiskoormise sellisest jaotusest lähtudes hindas Üldkohus kõigi talle esitatud tõendite tõendamisjõudu. Üldkohus jõudis järeldusele, et esiteks oli olemas piisavalt tõendeid Del Monte poolt Weichertile avaldatud otsustava mõju kohta ja et teiseks ei suutnud Del Monte vastuargumendid komisjoni argumente ümber lükata. Sellele toimeviisile ei ole õiguslikust aspektist midagi ette heita.⁵⁸ See ei tähenda tõendamiskoormise ümberpööramist, vaid põhineb objektiivse tõendamiskoormise küsimusele eelneval asjaolude esitamise kohustuste vastastikusel mõjutamisel.⁵⁹

52 — Kohtuotsused *Lafarge vs. komisjon* (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 23), *Ziegler vs. komisjon* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, punktid 75 ja 76) ja *FLSmidth vs. komisjon* (C-238/12 P, EU:C:2014:284, punkt 31).

53 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 113.

54 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 208.

55 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 237 ja 238.

56 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 259 ja 260.

57 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 104 ja 221.

58 — Vt ka kohtuotsus *Knauf Gips vs. komisjon* (C-407/08 P, EU:C:2010:389, punkt 80).

59 — Samamoodi kohtuotsus *Aalborg Portland jt vs. komisjon* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punktid 79 ja 132) ja – EMÜ asutamislepingu artikli 86 valdkonnast – kohtuotsus *Lucazeau jt* (110/88, 241/88 ja 242/88, EU:C:1989:326, punkt 25). Asjaolude esitamise kohustuste vastastikuse mõju kohta väga erinevates seostes vt ka minu ettepanekud kohtuasjades *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied vs. komisjon* (C-105/04 P, EU:C:2005:751, punkt 73), *T-Mobile Netherlands jt* (C-8/08, EU:C:2009:110, punkt 89), *Akzo Nobel jt vs. komisjon* (C-97/08 P, EU:C:2009:262, punkt 74) ja *Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco vs. komisjon* (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:11, punkt 170).

ii) Apellatsioonkaebuse neljas väide: süütuse presumptsioon

118. Apellatsioonkaebuse neljanda väitega märgib Del Monte, et kuna Üldkohus kaheldavatest tõenditest hoolimata eeldas, et Del Monte on Weichert'i osalemise eest kartellikokkuleppes solidaarselt vastutav, siis rikkus Üldkohus süütuse presumptsiooni põhimõtet (*in dubio pro reo* põhimõte).⁶⁰

119. Neljandale väitele ei saa sisuliselt vastata teistmoodi kui esimesele väitele. Nagu eespool selgitasin⁶¹, võis Üldkohus tema käsutuses olevate tõendite kogumile tuginedes teha õigusnormi rikkumata järelduse, et Del Monte avaldas perioodil, mil rikkumine toime pandi, Weichert'ile otsustavat mõju ja et nimetatud äriühingud moodustasid sellel ajal ühe majandusüksuse.

120. Kui solidaarvastutuse tuvastamiseks on olemas piisavad tõendid, siis ei saa süütuse presumptsiooni põhimõtte rikkumisest juttugi olla.

iii) Vahejärelsus

121. Järelikult on apellatsioonkaebuse kolmas väide samamoodi põhjendamatu nagu neljas väide.

2. Apellatsioonkaebuse teine väide: tõendite moonutamine

122. Kuna apellatsioonkaebuse esimene väide, nagu eespool selgitatud, on sama põhjendamatu nagu kolmas ja neljas väide, käsitlen järgnevalt teist väidet, mis esitatakse vaid teise võimalusena. Sellega heidab Del Monte Üldkohtule ette, et Üldkohus on mitmes suhtes moonutanud tõendeid, mis omakorda on kõik seotud Del Monte võimalusega avaldada Weichert'ile mõju.

a) Konkreetsed moonutamise etteheited

123. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab asjaolude või tõendite moonutamist eeldada vaid rangete nõuete täidetuse korral. Sellise moonutamisega on tegemist üksnes juhul, kui ilma uusi tõendeid uurimata ilmneb, et olemasolevatele tõenditele antud hinnang on ilmselgelt väär.⁶² Ütlen kohe, et mitte ükski Del Monte esitatud moonutamise etteheidetest ei vasta nendele kõrgetele nõuetele.

124. Nagu komisjonil ja Weichert'il on ka minul mulje, et Del Monte ei ole rahul vaid Üldkohtu poolt tõenditele antud hinnanguga ja soovib nüüd mõjutada Euroopa Kohut, et see tõlgendaks tõendeid teisiti, kuid see ei ole mingil juhul kohustuslik.

i) Ühingulepingu moonutamise etteheide

125. Esmalt esitab Del Monte rea moonutamise etteheiteid seoses ühingulepinguga, millega Weichert valis enda tegutsemise õiguslikuks aluseks Saksa õiguse alusel asutatud usaldusühingu.

60 — Del Monte tugineb sellega seoses põhiõiguste harta artiklile 48 ja EIÕK artikli 6 lõikele 2.

61 — Vt selle kohta eespool käesoleva ettepaneku punktid 82–110.

62 — Kohtuotsused PKK ja KNK vs. nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 37), Sniace vs. komisjon (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 37) ja Lafarge vs. komisjon (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 17).

– Usaldusosaniku vetoõigused

126. Esiteks viitab Del Monte et ühingulepingu punkti 7 alapunktile 3, mis näeb ette, et täisosanikud peavad teatud tehingute tegemiseks küsima kõigi osanike eelnevat kirjalikku nõusolekut. Del Monte leiab, et Üldkohus moonutas seda klauslit, eeldades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101, et „ühtegi olulist tehingut, millel oli tingimata kasvõi kaudne mõju Weichert juhtimisele, ei saanud teha ilma usaldusosaniku nõusolekuta”.

127. Kõnealune etteheide on põhjendamatu.

128. Tehinguteks, mis ühingulepingu punkti 7 alapunkti 3 kohaselt eeldasid kõigi osanike nõusolekut, olid: kinnisvara ost või müük, osa- või aktsiakapitalis osaluse omandamine või võõrandamine või muu osaluse omandamine või võõrandamine teises ettevõtjas, investeringud summas üle 100 000 Saksa marga, laen töötajale summas üle 10 000 Saksa marga, Weichertile antavad laenud, mis ei ole osa igapäevasest majandustegevusest, viimati nimetatud äriühingu poolt tagatiste andmine, juhtimisega tegeleva osaniku mis tahes viisil tasustamine ja juhtivosaniku või juhtivosanike sõlmitud kõik lepingud, millega Weichert kohustub regulaarselt maksma üle 10 000 Saksa marga kalendrikuus, välja arvatud töölepingud, kui need näevad ette aastapalga alla 60 000 Saksa marga.

129. Igati põhjendatud – ja igal juhul mitte ilmselgelt väär – on käsitada selliseid tehinguid „oluliste tehingutena” ja eeldada, et Del Monte sellekohasel vetoõigusel „oli tingimata kasvõi kaudne mõju Weichert juhtimisele”.⁶³ Vastupidi Del Monte seisukohale ei ole mõjust Weichert tegutsemisele turul kohtuotsuse viidatud punktis juttu. Sellise mõju tuvastamine ei oleks kohtupraktika kohaselt pealegi ka üldse vajalik olnud.⁶⁴

– Täisosaniku vetoõigused

130. Teiseks teeb Del Monte etteheiteid seoses vaidlustatud kohtuotsuse punktiga 114, milles Üldkohus märgib, et „ühingulepingu tingimustest [ei tulene] asjaolu, et täisosanikul oli vetoõigus ühingu „kõigi” otsuste suhtes”. Del Monte leiab seevastu, et ei ole ühtegi otsust, mida ta oleks täisosaniku vetost olenemata saanud äriühingule peale sundida.

131. Vaidlusaluseid Üldkohtu märkusi tuleb vaadelda koosmõjus neile vaidlustatud kohtuotsuses vahetult eelnevate punktidega ja need vastavad Del Monte argumendile viitega ühingulepingu punkti 9 alapunkti 2 teisele lausele.⁶⁵ See klausel puudutab aga vaid teatavaid *osanike koosoleku* otsuseid, mis on määratletud ühingulepingu punkti 9 alapunktis 4. Vaid seal nimetatud otsuste vastuvõtmiseks oli viidatud klausli kohaselt tingimata vajalik täisosaniku heakskiit.

132. Seda arvestades on Üldkohtu järeldus, et ühingulepingu tingimustest ei tulene täisosaniku vetoõigus ühingu „kõigi” otsuste suhtes”, täiesti põhjendatud ja igal juhul ei saa seda pidada ilmselgelt valeks.

63 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 101 (kohtujuristi kursiiv).

64 — Vt selle kohta veel kord kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon (C-97/08 P, EU:C:2009:536, punktid 73 ja 74) ja minu ettepanek selles kohtuasjas (C-97/08 P, EU:C:2009:262, punktid 89–93), samuti kohtuotsus Schindler Holding jt vs. komisjon (C-501/11 P, EU:C:2013:522, eeskätt punkt 112).

65 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 111–114.

133. Täiendavalt tuleb meenutada, et tõendite võimalik moonutamine toob vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise kaasa vaid siis, kui see võis mõjutada selle kohtuotsuse resolutsiooni.⁶⁶ Sellega seoses on oluline, et isegi täisosaniku üldine vetoõigus „ühingu „kõigi” otsuste suhtes” ei anna iseenesest veel mingit teavet selle kohta, millised õiguslikud ja faktilised mõjutamisvõimalused olid ühingus omakorda usaldusosanikul. Del Monte ei esitanud mingeid andmeid, mille põhjal oleks Üldkohus pidanud tegema järelduse, et täisosanik võis ühingu tegevust määrata ja juhtida *üksinda*, ka vastu usaldusosaniku tahtmist.

134. Nagu juba mainitud, ei eelda usaldusosaniku solidaarvastutus äriühingu osalemise eest kartellikokkuleppes tingimata, et usaldusosanik on teostanud ainukontrolli, pigem võib ka olukord, kus usaldusosanik teostab koos täisosanikuga/täisosanikega ühist kontrolli, olla piisav konkurentsioigusest tuleneva vastutuse omistamiseks.⁶⁷

– Juhtide nimetamine ja asendamine

135. Kolmandaks esitab apellatsioonkaebuse esitaja etteheite seoses vaidlustatud kohtuotsuse punktiga 117, milles Üldkohus lükkab tagasi Del Monte argumendi, et [tal] ei olnud ühingu juhtide nimetamiseks või asendamiseks või isegi nende nimetamisele veto panemiseks vajalikku pädevust. Del Monte peab oma argumendi tagasilükkamist Üldkohtu poolt „tõendite moonutamiseks”.

136. Selle kohta tuleb märkida, et kui apellatsioonkaebuse esitaja väidab, et Üldkohus on tõendeid moonutatud, peab ta täpselt osutama tõenditele, mida on väidetavalt moonutatud, ning hindamisvigadele, mis tema arvates on selle moonutamise põhjastanud.⁶⁸

137. Seda ei ole käesoleval juhul üldse tehtud. Del Monte ei ole nimetanud konkreetset dokumenti ega sisuliselt põhjendanud, mil määral on Üldkohus seda dokumenti moonutanud. Järelikult on apellatsioonkaebuse teise väite see osa vastuvõetamatu.

138. Muus osas võib vaid oletada, et Del Monte peab silmas ühingulepingu punkti 9 alapunkti 3 moonutamist, kuna kohtuotsuse vaidlusalune punkt käib selle klausli kohta. Viidatud klauslis on aga sõna-sõnalt sätestatud see, mida väljendab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 117, märkides, et ühingulepingu kõigi muudatuste tegemiseks on nõutav osanike ühehäälneline otsus.

139. Kuna isiklikult vastutava osaniku kui ühingu juhi seisund on sõnaselgelt sätestatud ühingulepingu punkti 7 alapunktis 1, sai seda muuta vaid ühingulepingu muutmise kaudu ja järelikult oli selleks vajalik Del Monte nõusolek. Seepärast oli Del Monte argument, et tal ei ole isegi juhtide nimetamise või asendamise suhtes vetoõigust, vähemasti selles üldises kontekstis väär.

140. Tõendite moonutamisest seega rääkida ei saa. Pigem näib, et Del Monte püüab moonutamise väite kattevarjus mõjutada Euroopa Kohut, et see hindaks asjaolusid uuesti, mis ei ole apellatsioonimenetluses lubatud.⁶⁹

66 — Kohtuotsused P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya vs. komisjon (C-442/03 P ja C-471/03 P, EU:C:2006:356, punktid 67–69), Sison vs. nõukogu (C-266/05 P, EU:C:2007:75, punktid 70–72) ja Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 112).

67 — Vt selle kohta eespool käesoleva ettepaneku punkt 88.

68 — Kohtuotsused Aalborg Portland jt vs. komisjon (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punktid 50 ja 159), Lafarge vs. komisjon (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 16) ja Comitato „Venezia vuole vivere” jt vs. komisjon (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, punkt 152).

69 — Kohtuotsused Lafarge vs. komisjon (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 23), Ziegler vs. komisjon (C-439/11 P, EU:C:2013:513, punktid 75 ja 76) ja FLSmidth vs. komisjon (C-238/12 P, EU:C:2014:284, punkt 31).

– Vahekohtu mehhanism

141. Neljandaks heidab Del Monte Üldkohtule ette, et moonutatud on ühingulepingu punkti 9 alapunkti 5, mis nägi osanike koosolekul tekkivate patiseisude lahendamiseks ette vahekohtukomitee loomise.⁷⁰

142. Konkreetselt kritiseerib Del Monte vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 sisalduvat kahte Üldkohtu järeldust:

- Esiteks leiab Üldkohus seal, et miski „ei toeta [...] väidet, et see komitee võttis otsuseid vastu lihthäälteenamusega ja seega paratamatult soodsalt perekonnale W”.
- Teiseks märgib Üldkohus seal, et „[i]gal juhul on selle eelise ulatus suhteline, arvestades osanike koosoleku spetsiifilist pädevust”.

143. Pärast ühingulepingu punkti 9 alapunktiga 5 tutvumist leian, et kumbagi Üldkohtu järeldust ei saa pidada ilmselgelt vääraks. Vastupidi:

- Esimese järelduse kohta tuleb märkida, et ühingulepingu punkti 9 alapunkt 5 ei sisalda mingit teavet selle kohta, millise häälteenamuse nõue kehtis vahekohtukomitee otsuste tegemiseks. Tuleb kõne alla, et otsuse tegemine lihthäälteenamusega tulenes ühingulepingu muudest klauslitest. Nende moonutamise väidet Del Monte, aga käesoleval juhul ei esitanud. Üldkohtu järeldus puudutab veel seda, millise häälteenamusega vahekohtukomitee otsused tegelikult *tehti*. Loomulikult ei saa pelk klausel ühingulepingus anda iseenesest teavet selle kohta, kuidas seda klauslit ühingu tegevuses praktiliselt rakendatakse.
- Mis puudutab teist järeldust, siis tuleneb sellest vaid, et ühingulepingut üldises kontekstis arvesse võttes hindas Üldkohus eeliseid, mis tulenesid perekonnale W vahekohtu mehhanismist, ja liigitas need suhtelisteks. Ei ole selge – ja apellatsioonkaebuse esitaja ei esita selle kohta ka mingeid argumente –, mil määral peaks sellise tõendeid hõlmava üldise konteksti arvessevõtmine olema ilmselgelt väär.

144. Lisan, et asjaolu, et vahekohtu mehhanism on vahekohtukomitee kujul olemas, ei suuda kuidagi tõendada, „et perekond [W.] otsustas lõpuks üksinda, kuidas tuli Weichert'i äritegevust juhtida”. Isegi kui Del Monte väide, et perekond W-l oli komitees kolm häält kuuest, vastas tõele, siis *ei olnud* perekonnal W ikkagi ka mitte lihthäälteenamust.

ii) Teiste dokumentide moonutamise etteheide

145. Del Monte arvates moonutas Üldkohus peale ühingulepingu ka menetlustoimikus sisalduvate teiste dokumentide sisu. Seda käsitlen lühidalt järgnevalt.

– „Võimu tasakaal”

146. Esiteks väidab Del Monte, et „ilmselgelt on moonutatud” tema enda poolt esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvaid märkusi⁷¹, mis käsitlesid „võimu tasakaalu” usaldusosaniku ja täisosaniku vahel. Apellatsioonkaebuse esitaja arvates oli Üldkohus teinud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 118, tuginedes tema märkustele „võimu tasakaalu” kohta, alusetult järelduse, et perekond W ja Del Monte teostasid ühiselt kontrolli Weichert'i üle, ja käsitanud seda märgina Del Monte suutlikkuse kohta Weichert'i otsustavalt mõjutada.

70 — Vahekohtu tööviis on kokku võetud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 115.

71 — Konkreetselt on tegemist esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse punktiga 63.

147. Esimeses kohtuastmes esitatud poolte väidete ja argumentide moonutamist Üldkohtu poolt saab – tuginedes asjaolude ja tõendite moonutamist käsitlevale kohtupraktikale – eeldada ainult juhul, kui Üldkohus on neid väiteid ja argumente ilmselgelt valesti mõistnud või nende mõtet moonutades edastanud.⁷²

148. Sellest ei saa käesoleval juhul juttugi olla. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 118 kasutas Üldkohus küll Del Monte esitatud mõistet „võimu tasakaal”. Sisuliselt aga ei käsitlenud Üldkohus kõnealuses punktis Del Monte argumenti. Üldkohus viitas hoopiski omaenda eelnevatele märkustele ühingulepingu teatavate klauslite kohta⁷³ ja tegi nende põhjal järelduse Del Monte suutlikkuse kohta avaldada Weichertile otsustavat mõju.

– Teiste maaletoojate avaldused hinnakujunduse kohta

149. Teiseks heidab Del Monte Üldkohtule ette, et tuginedes vastustele, mille andsid komisjoni teabenõudele teised maaletoojad (Chiquita ja Dole), eeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 211–215, et Weichert referentshindade joondamine Dole'i hindade järgi „vastas ka Del Monte ootustele”. Sellega moonutas Üldkohus Del Monte arvates nende maaletoojate avaldusi.

150. See etteheide põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vääral, koguni selle mõtet moonutaval tõlgendusel. Kohtuotsuse viidatud punktides ei ole nimelt ei sõnaselgelt tuvastatud ega ka mitte viidatud sellele, et Weichert referentshindade joondamine Dole'i hindade järgi „vastas ka Del Monte ootustele”. Del Monte osutab seega väidetavalt Üldkohtu järeldusele, mida Üldkohus sellisel kujul üldse teinud ei ole, ja esitab sellele tuginedes tõendite moonutamise tõsise etteheite.

151. Tegelikult käsitleb Üldkohus kohtuotsuse kõnealustes punktides Del Monte väiteid, et Weichert oli täiesti sõltumatu, et Del Monte soovis ise, et referentshinnad oleksid ligilähedased Chiquita omadele, ja et Del Monte väljendas Weichert suhtes selgelt oma ootusi.⁷⁴ Üldkohus teeb seal vaid *vahejärelduse*, et Chiquita ja Dole'i avaldused, millele Del Monte viitab, on Del Monte argumentidele hoopis vastupidised.⁷⁵ *Lõplikku* järeldust Weichert sõltumatuse kohta Del Montest Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse vaidlusalustes punktides 211–215 *ei tee*.

152. Peale selle tuleb märkida, et Chiquita ja Dole'i kõnealused avaldused ei olnud sugugi nii üheti mõistetavad, nagu väidab Del Monte. Vastupidi, neid sai tõlgendada mitmeti. See käib esmajoonel Dole'i avalduse kohta, et Del Monte „ei olnud Weichert turustustulemustega rahul” ja „lõpetas ilmselt suhted Weichertiga selleks, et kohaldada enda agressiivset turustuspoliitikat”.⁷⁶

153. Esiteks *ei nähtu* nendest avaldustest – nagu eespool juba märgitud⁷⁷ – selgelt, kas Dole ei olnud Weichertiga rahul vaid finantsilisest aspektist või ka turustuspoliitikat silmas pidades. Samuti ei ilmne kõnealustest tõenditest, kas ja millal andis Del Monte Weichert juhatale üldse juhiseid rakendada viidatud uut turustuspoliitikat. Kolmandaks ei ole ka selge, kas seda turustuspoliitikat ei õnnestunud tookord ellu viia tõepoolest Weichert juhatale vastuseisu tõttu või ei olnud see lihtsalt turul rakendatav, nagu väidab Weichert. Tõenditest, mida Üldkohus Del Monte arvates moonutas, ei ilmne üheti mõistetavalt isegi seda, millal Del Monte „enda agressiivse turustuspoliitika” üldse välja töötas ja seda ellu viia üritas: kas aastatel 2000–2002, mil rikkumine aset leidis, või alles 2003. aastal, seega pärast rikkumise lõpetamist.

72 — Vt selle kohta minu ettepanekud kohtuasjades *Solvay vs. komisjon* (C-110/10 P, EU:C:2011:257, punktid 126 ja 131) ja *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu* (C-583/11 P, EU:C:2013:21, punkt 134).

73 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkti 118 sissejuhatus: „Eespool esitatud põhjendustest nähtub, et ühinguleping väljendab [...]”.

74 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 209 ja 210.

75 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 211.

76 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 214.

77 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punktid 107–109.

154. Kui tõendite põhjal on aktsepteeritavad erinevad hinnangud ja kui Üldkohus otsustas nendest ühe kasuks, siis ei saa talle teha tõendite moonutamise etteheidet. Nii on asi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 211–215 viidatud tõendite puhul.

– Sõltumatu õigusnõustaja kiri Del Monte

155. Kolmandaks väidab Del Monte, et tõendeid on moonutatud seoses sõltumatu õigusnõustaja poolt 1997. aastal Del Monte saadetud kirjaga. Kui Üldkohus jätab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 236 mulje, et kõnealune kiri on saadetud Weichert *osaniku* ülesandel, siis tegelikult tellis kirja *äriühing* ise.

156. Sellega seoses tuleb kohe märkida, et Üldkohus ei tegelenud vaidlustatud kohtuotsuse viidatud punktis üldsegi mitte kõnealuse kirja autorsuse küsimusega, vaid esitas pelgalt üldised kaalutlused küsimuse kohta, kas asjaolu, et üks osanik kasutab õigusnõustaja abi, lubab teha järeldust, et teine osanik äriühingut kontrollib. Seetõttu on Del Monte moonutamissetehte minu meelest tegelikkusega väga vähe seotud.

157. Peale selle saab kõnealust kirja tähelepanelikult lugedes selgeks, et erinevalt Del Monte seisukohast on see sõnastatud mitmeti mõistetavalt ja sellest ei nähtu sugugi, kelle nimel ja kelle ülesandel selles teatavaid küsimusi selgitatakse. Sissejuhatusest ilmneb küll, et kirjas edastatakse äriühingu seisukoht.⁷⁸ Edasised avaldused tehakse aga vähemalt osaliselt ka W nimel ja osaliselt sõnaselgelt koguni W ja äriühingu nimel ühiselt.⁷⁹

158. Seega on taas tegemist tõendiga, mis jätab suurel määral ruumi erinevateks tõlgendusteks. Neid asjaolusid arvestades ei saa teha Üldkohtule moonutamissetehteid, kui Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 236 märgib, „et osanik kasutab õigusnõustaja abi, et olla teadlik oma õigustest ja end kaitsta isiku suhtes, keda ta kahtlustab nende õiguste rikkumises”.

159. Lisaks tuleb märkida, et Del Monte ei ole sõnagagi viidanud sellele, mil määral mõjutas kõnealuse kirja sisu väidetav moonutamine Üldkohtu otsust. Tõendite võimalik moonutamine võib aga vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise kaasa tuua vaid siis, kui see võis mõjutada selle kohtuotsuse resolutsiooni.⁸⁰ Seda ei ole käesoleval juhul alust eeldada.

– Siseriikliku kohtu menetlusedokument

160. Neljandaks väidab Del Monte vaidlustatud kohtuotsuse punkte 237 ja 238 silmas pidades, et Üldkohus moonutas siseriiklikus kohtus toimunud menetluse dokumendi tõendusjõudu. Kõnealuse dokumendi puhul on tegemist Weichert *kui* kostja vastusega Del Monte *hagile*, milles Weichert märkis, et kogu Weichert *majanduslik* lisaväärtus, see tähendab ostud, turustus ja logistika toimis ainult tänu täisosanikele ja et Del Monte roll äriühingus piirdus rahalise osalusega.

161. Üldkohus märkis selle kohta sisuliselt täiesti õigesti, et hagi esitas hoopis Del Monte, mitte Weichert, et see oli seotud edasimüügilepingu lõpetamisega ja et asjaolu, et Del Monte esitatud hagi ese oli ettevõtja majanduslik väärtus, ei välista otsustava mõju avaldamist Del Monte poolt.⁸¹

78 — Kirja sissejuhatav lõik on sõnastatud järgmiselt: „We were retained by Interfrucht as legal counsel [...] Interfrucht wishes to stress the following [...]”, kusjuures nime „Interfrucht” on kasutatud Weichert *äriühingu* nime lühendina.

79 — Vt sõnastust „Mr. [W.] instructed us”, „Mr. [W.] never consented”, „Mr. [W.] further wishes to remind you”, samuti „Mr. [W.] and Interfrucht” ja „he and Interfrucht”.

80 — Kohtuotsused P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya vs. komisjon (C-442/03 P ja C-471/03 P, EU:C:2006:356, punktid 67–69), Sison vs. nõukogu (C-266/05 P, EU:C:2007:75, punktid 70–72) ja Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 112).

81 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 238.

162. Ma ei suuda mõista, kuidas sai Üldkohus nende märkustega kõnealust dokumenti moonutada. Üldkohus asetaski dokumendi vaid menetluslikku ja majanduslikku konteksti ja tegi selle põhjal igati põhjendatud – igal juhul mitte ilmselgelt vääralt – järelduse dokumendi tõendusjõu kohta käesolevas kartellikokkulepet käsitlevas menetluses.

– Majandustulemuste konsolideerimata jätmine

163. Viiendaks heidab Del Monte vaidlustatud kohtuotsuse punkti 259 silmas pidades ette, et Üldkohus pidas Del Monte ja Weichert'i majandustulemuste konsolideerimata jätmist alusetult „täiesti asjassepuutumatu[ks]”. Del Monte näeb selles tõendite moonutamist.

164. Selle argumendiga ei saa nõustuda. Del Monte võib olla seisukohal, et Üldkohus tegi puuduva konsolideerimise põhjal õiguslikult valede järeldused ja eiras seda küsimust käsitlevat olemasolevat kohtupraktikat. See ei ole aga vähimalgi määral seotud tõendite moonutamisega.

iii) Vahejäreldus

165. Kokkuvõtlikult tuleb märkida, et mitte ükski Del Monte etteheide tõendite moonutamise kohta ei ole vähimalgi määral põhjendatud.

b) Üldkohtu kohustus tõendeid ulatuslikult hinnata

166. Lõpuks väidab Del Monte apellatsioonkaebuse teise väite raames, et Üldkohus jättis tema käsutuses olevad tõendid ulatuslikult hindamata. Del Monte leiab, et Üldkohus moonutas tõendeid seeläbi, et vaatles iga tõendit eraldi, ilma et oleks hinnanud, kas tõendid kogumina räägivad selle vastu, et Del Monte avaldas Weichert'ile otsustavat mõju, või – teise võimalusena –, kas tõendid on selles suhtes ebaselged (*non liquet*).

167. Ka see etteheide põhineb minu arvates vaidlustatud kohtuotsuse äärmiselt valikulisel lugemisel. Juba kohtuotsuse punktist 266 nähtub, et Üldkohtu arvates ei olnud Del Monte esitatud dokumentaalsed tõendid, „olenemata sellest, kas neid käsitleda eraldi või koos,” niisugused, mis muudaksid hagejale Weichert'i rikkumise süükspanemise kaheldavaks. Seega ei saa sugugi väita, et Üldkohus jättis tõendid kogumina hindamata.

168. Tegelikult osutub seega ka Del Monte esitatud etteheide – olenemata selle nimetamisest moonutamise väiteks – pigem asjaolude õiguslikult vale kvalifitseerimise väiteks. Del Monte leiab, et Üldkohus tegi tema käsutuses olevate tõendite kogumi alusel vääralt õigusliku järelduse, mis puudutab Del Montet ja Weichert'it kui ühte majandusüksust. Selles osas kattub apellatsioonkaebuse teise väite raames esitatud viimane etteheide apellatsioonkaebuse esimese väitega ja tuleb juba seelses kontekstis esitatud kaalutlustel⁸² tagasi lükata.

3. Apellatsioonkaebuse viies väide: üks ja vältav rikkumine

169. Apellatsioonkaebuse viienda ja viimase väitega märgib Del Monte, et Üldkohus oleks pidanud vaidlusaluse otsuse tühistama, kuna selles tuvastati, et Dole, Chiquita ja Del Monte/Weichert on toime pannud ühe ja vältava rikkumise, kuigi on selge, et Weichert'ile ei olnud Dole'i ja Chiquita vaheline teabevahetus teada.

82 — Vt veel kord eespool käesoleva ettepaneku punktid 82–110.

170. Del Monte heidab nüüd Üldkohtule ette, et õigusnormi rikkudes pidas Üldkohus asjaolu, et Weichertile ei olnud Dole'i ja Chiquita vaheline teabevahetus teada, vaid kergendavaks asjaoluks, ja eiras sellega Euroopa Kohtu asjaomast praktikat.

171. Mulle näib, et see apellatsioonkaebuse väide põhineb vaidlustatud kohtuotsuse ja ka Euroopa Kohtu praktika vääral tõlgendusel.

172. Oletus, et tegemist on ühe ja vältava rikkumisega, viib selleni, et kõigile kartelliosalistele – nagu kaasosalistele – saab süüks arvata teiste kartelliosaliste tegevust, isegi kui nad ise ei ole igas kartelli osas aktiivselt osalenud.⁸³

173. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab selline süüksarvamine siiski, et asjaomane ettevõtja teadis teiste osaliste õigusvastasest tegevusest või oleks pidanud seda mõistlikult ette nägema ning oli valmis sellega kaasneva riski peale välja minema.⁸⁴

174. Teisisõnu saab teiste tegevust kartelliosalisele süüks arvata, kui viimane teadis või pidi teadma, et oma tegevuse tõttu liitus ta kogu kartelliga ning aitas oma tegudega kaasa kõigi kartelliosaliste ühiste konkurentsivastaste eesmärkide saavutamisele.⁸⁵

175. Seevastu kui ei ole tõendatud, et kartelliosaline ühe ja vältava rikkumise teatavatest aspektist teadis või teadma pidi, siis ei saa teda nende aspektide eest vastutusele võtta.⁸⁶

176. Loomulikult ei muuda asjaolu, et kartelliosaline ei teadnud või ei pidanud teadma kõiki aspekte, ühe ja vältava rikkumise *objektiivset olemasolu*. Eeskätt ei saa see viia nimetatud ettevõtja vabastamiseni vastutusest selle tegevuse eest, milles ta kindlasti osales või mille eest võib teda pidada tegelikult vastutavaks.⁸⁷ Seda seetõttu, et erinevused on pigem üksnes kvantitatiivsed ega muuda midagi selles, et asjaomane ettevõtja rikkus EÜ artiklit 81, isegi kui talle ei saa süüks panna ühe ja vältava rikkumise kõiki osi.⁸⁸

177. Seega tuleb iga kartelliosalise tegevuse ulatust ja kaalu kogu kartellis trahvide arvutamisel eraldi arvesse võtta.⁸⁹

178. Neid reegleid kohaldas Üldkohus käesoleval juhul õigusnorme rikkumata.

179. Üldkohus nõustus sellega, et Weichert ei teadnud ja ka ei pidanud teadma Dole'i ja Chiquita vahelisest teabevahetusest. Igati õigustatult ei võtnud Üldkohus seda asjaolu aluseks, et ühte ja vältavat rikkumist sellisena kahtluse alla seada. Pigem keskendus vaidlustatud kohtuotsus õigesti üksnes Weichertile jaoks tekkinud õiguslikele tagajärgedele ja tuvastas, et Weichertile – erinevalt Dole'ist ja Chiquitast – *ei saanud* omistada vastutust rikkumise kui terviku eest ja järelikult tuli talle määrata väiksem trahv.⁹⁰

83 — Vt minu ettepanek kohtuasjas komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, punkt 34).

84 — Kohtuotsused komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punktid 83, 87 ja 203), Aalborg Portland jt vs. komisjon (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 83) ja komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, punktid 43 ja 44); samamoodi ka kohtuotsus Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 143), milles on juttu „õigusvastase algatuse vaikimisi heakskiitmisest”, mis toob kaasa „kaasosaluse” ja „rikkumises passiivsel kujul osalemise”.

85 — Vt minu ettepanek kohtuasjas komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, punkt 36); samamoodi kohtuotsus komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punkt 87).

86 — Samamoodi kohtuotsus komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 44).

87 — Kohtuotsus komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 45).

88 — Samamoodi minu ettepanek kohtuasjas komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:317, punkt 33).

89 — Kohtuotsused komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punkt 90), Aalborg Portland jt vs. komisjon (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 86) ja komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 45).

90 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 646 ja 649; vt ka vaidlusaluse otsuse põhjendused 258 ja 476.

180. Tuleb möönda, et tundub veidi imekspandav, et Üldkohus räägib selles seoses – ilmselt tuginedes komisjoni sõnavalikule vaidlusaluses otsuses –Weichert'i puhul „kergendavatest asjaoludest”. Tegelikult õigustab väiksemat trahvi vaid üksnes Weichert'i väiksem osalus rikkumises. Just sellest lähtub Üldkohus lõpuks, märkides, et Weichert'ile määratud trahvi põhisumma oli väiksem, sest Weichert ei olnud teadlik Chiquita ja Dole'i vahelistest läbirääkimistest enne hinna kehtestamist või ei saanud neid mõistlikult ette näha.

181. Neil asjaoludel tuleb apellatsioonkaebuse viies väide tagasi lükata.

C. Weichert'i vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P

182. Weichert'i vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P on – nagu näidatud eespool⁹¹ – vastuvõetamatu, kuna see ei vasta Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 teise lõigu teises lauses sisalduvatele nõuetele. Seepärast asun selle põhjendatuse küsimuses järgnevalt seisukohale vaid teise võimalusena.

1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: kooskõlastatud tegevuse olemasolu

183. Esiteks vaidlustab Weichert oma vastuapellatsioonkaebusega kohtuasjas C-293/13 P Üldkohtu järeldused Weichert'i ja Dole'i vahelise kooskõlastatud tegevuse olemasolu kohta. Weichert'i arvates ei saa nimetatud ettevõtjate vahelisest kooskõlastatud tegevusest rääkida, sest Weichert oli vaid jälgendaja, kes järgis kogu aeg ühepoolset Dole'i referentshindu.

184. Sellega seoses esitab Weichert vaidlustatud kohtuotsuse vastu ühtekokku kolm väidet, mida käsitlen järgnevalt ükshaaval.

a) Kohtuotsuse vastuolulise põhjenduse väide

185. Esiteks leiab Weichert, et vaidlustatud kohtuotsus on vastuoluliselt põhjendatud, kuna ühelt poolt on punktis 580 jälgendamise märkide olemasolu eitatud ja teiselt poolt on punktis 847 sellist jälgendamist võimalikuks peetud.

186. Küsimus, kas Üldkohtu otsuse põhjendused on vastuolulised või ebapiisavad, kujutab endast õigusküsimust, mida võib sellisena apellatsioonkaebuses tõstatada.⁹²

187. Käesoleval juhul tuvastab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punkti 580 viimases lauses, et Chiquita teatav – seal täpsemalt käsitlemata – avaldus haldusmenetluses ei ole piisav, et põhjendada argumenti, et „Weichert ootas igal nädalal Dole'i hindade teadasaamist enne oma referentshinna kindlaksmääramist samal tasemel”.

188. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 847 märgib Üldkohus seevastu, et see Chiquita avaldus võis „jätta mulje, et Weichert piirdus ainult Dole'i hinnapoliitika jälgendamisega”.

91 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punktid 50–65.

92 — Kohtuotsused FIAMM jt vs. nõukogu ja komisjon (C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 90), Masdar (UK) vs. komisjon (C-47/07 P, EU:C:2008:726, punkt 76) ja Melli Bank vs. nõukogu (C-380/09 P, EU:C:2012:137, punkt 41); samamoodi juba kohtuotsus komisjon vs. Anic Partecipazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punktid 190 ja 202).

189. Isegi kui vaidlustatud kohtuotsuse need punktid võivad esmapilgul olla teatavas vastuolus, ei ole need lähemal vaatlusel üksteisele vasturääkivad. Nimelt käsitleb Üldkohus mõlemas punktis – kuigi täiesti erinevas kontekstis – Chiquita poolt haldusmenetluses esitatud ühe ja sama avalduse tõendusjõudu. Üldkohus lähtub mõlemas punktis lõpuks sellest, et kõnealusele avaldusele oli omane suhteliselt väike tõenduslik väärtus.

190. Just väikese tõendusliku väärtuse tõttu ei omistanud Üldkohus Chiquita asjaomasele avaldusele lõppkokkuvõttes suurt tõendusjõudu Dole'i ja Weichert'i vahelise kooskõlastatud tegevuse olemasolu küsimuses. Nii keeldus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 580 ja 581 ühelt poolt pidama Chiquita avaldust *süüst vabastavaks tõendiks* ja tegema järeldust, et Weichert oli vaid Dole'i jälgendaja. Teiselt poolt aga ei lähtunud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 847–853 ka sellest, et kõnealune avaldus on *süüstav tõend* Weichert'i ja Dole'i vaheliste kahepoolsete kontaktide konkurentsivastase kohta.

191. Seega ei ole Üldkohus rikkunud Euroopa Kohtu põhikirja artiklist 36 koosmõjus artikli 53 esimese lõiguga tulenevat põhjendamiskohustust.

192. Sellest olenemata tuleb üldiselt tõdeda, et Üldkohus ei pea põhjendama mitte niivõrd üksikute tõendite käsitlemist kui võrd *oma otsust*. Isegi kui asuda – erinevalt minu eespool esitatud märkustest – seisukohale, et vaidlustatud kohtuotsuse punktide 580 ja 847 sõnastus ei ole täielikus vastavuses, on Üldkohtu poolt talle esitatud hagi asjas tehtud tegeliku lahendi põhjendus selge ja vasturääkivusteta ja lähtub sellest, et tegemist on konkurentsivastase kooskõlastatud tegevusega, milles osales ka Weichert.⁹³

193. Järelikult on Weichert'i väide põhjendatuse kohta alusetu.

b) Tõendite moonutamise väide

194. Teiseks heidab Weichert Üldkohtule ette tõendite moonutamist. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 580 sisalduv järeldus, mille kohaselt ei ole Chiquita avaldus piisav tõend, mis lubaks eeldada, et Weichert oli pelgalt jälgendaja, moonutab Weichert'i arvates tõendite selget sisu. Sellisele seisukohale jõuab Weichert, vaadeldes viidatud punkti koosmõjus punktiga 847, milles Üldkohus – nagu juba mainitud – märgib, et kõnealune Chiquita avaldus võis „ka jätta mulje, et Weichert piirdus ainult Dole'i hinnapoliitika jälgendamisega”.

195. Nagu juba mainitud, saab asjaolude või tõendite moonutamist eeldada vaid rangete tingimuste täidetuse korral. Sellise moonutamisega on tegemist juhul, kui ilma uusi tõendeid uurimata ilmneb, et olemasolevatele tõenditele antud hinnang on ilmselgelt väär.⁹⁴ Moonutamisest ei saa rääkida siis, kui asjaolude ja tõendite põhjal on aktsepteeritavad erinevad hinnangud ja kui Üldkohus on otsustanud nendest ühe kasuks.

196. Käesolevas asjas on tegemist just viimati nimetatud juhtumiga. Chiquita kõnealusest avaldusest haldusmenetluses ei nähtu selgelt, kas Weichert võttis üksnes jälgendajana ühepoolset üle Dole'i referentshinnad või oli tegemist Weichert'i ja Dole'i vahelise konkurentsivastase kooskõlastatud tegevusega. Üldkohus jõudis järeldusele, et Chiquita avaldus ei olnud jälgendamise argumendi põhjendamiseks piisav.⁹⁵ Selline järeldus oli täiesti aktsepteeritav, arvestades seda, et kõnealuse avalduse väärtus Weichert'i ja Dole'i vahelise suhte tõendamiseks oli väike; mingil juhul ei olnud Üldkohtu kõnealune järeldus *ilmselgelt väär*.

93 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 583–585 ja punkt 788.

94 — Kohtuotsused PKK ja KNK vs. nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 37), Sniace vs. komisjon (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 37) ja Lafarge vs. komisjon (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 17).

95 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 850 ja 851.

197. Seega on tõendite moonutamise etteheide alusetu.

c) Tulevikku suunatud teabevahetuse puudumise väide

198. Lõpuks väidab Weichert, et käesoleval juhul ei ole kordagi tuvastatud, et Weichert oleks avaldanud Dole'ile teavet enda *edaspidise* tegevuse kohta turul. Weichert leiab, et ka seetõttu ei saa eeldada konkurentsivastast kooskõlastatud tegevust nimetatud ettevõtjate vahel.

199. Sellega seoses tuleb meenutada, et asjaolude ja tõendite hindamine on vaid Üldkohtu ülesanne ja Euroopa Kohus kui apellatsioonikohus ei ole selleks – välja arvatud võimalik moonutamise väide – pädev.⁹⁶ Weichert väidab, et eesmärk on mõjutada Euroopa Kohut, et see hindaks asjaolusid uuesti, ja järelikult tuleb need väited vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

200. Vaid täielikkuse huvides viitan sellele, et vastupidi Weichert väidetele on vaidlustatud kohtuotsuse mitmes punktis tuvastatud, et Weichert avaldas Dole'ile teavet oma edaspidise tegevuse kohta turul.⁹⁷

201. Pealegi on ebaoluline, kas ainult üks ettevõtja teavitab oma konkurente ühepoolset oma edaspidisest tegevusest turul või vahetavad kõik osalevad ettevõtjad vastastikku teavet oma asjaomaste kaalutluste ja kavatsuste kohta. Seda seetõttu, et juba kui üksainus ettevõtja avaldab konkurentidele konfidentsiaalset teavet oma tulevaste äriplaanide kohta, vähendab see kõikide osalevate ettevõtjate ebakindlust seoses tulevase turukäitumisega ning suurendab konkurentsi piiramise ja kokkumängu riski.⁹⁸

202. Seega võib jääda lahtiseks, kas Dole ja Weichert andsid teineteisele hinna kehtestamisele eelnenud läbirääkimiste käigus teavet oma edaspidise tegevuse kohta turul või andis Dole sellist teavet Weichertile ühepoolset, ilma et seda oleks ümberpöörduvalt andnud Weichert Dole'ile. See ei muudaks järeldust, et tegemist on konkurentsivastase kooskõlastatud tegevusega, mis on EÜ artikli 81 (nüüd ELTL artikkel 101) kohaselt keelatud.

d) Vahejärelsus

203. Seega on Weichert poolt kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuse esimene väide tervikuna põhjendamatu.

2. Apellatsioonkaebuse teine väide: eesmärgil põhinev konkurentsipiirang

204. Teiseks väidab Weichert kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuses, et Üldkohus lähtus käesoleval juhul alusetult eesmärgil põhinevast konkurentsipiirangust. Weichert arvates seadis Üldkohus üles pelgalt „hüpoteesi”, et hinna kehtestamisele eelnevad läbirääkimised on juba oma olemuselt konkurentsi kahjustavad, ja jättis hindamata nende konkreetse suutlikkuse kahjustada konkurentsi konkreetsetes õiguslikus ja majanduslikus kontekstis.

96 — Kohtumäärus *San Marco vs. komisjon* (C-19/95 P, EU:C:1996:331, punktid 39 ja 40), samuti kohtuotsused *komisjon vs. Schneider Electric* (C-440/07 P, EU:C:2009:459, punkt 103) ja *Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 84); samamoodi kohtuotsus *MasterCard jt vs. komisjon* (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punkt 60).

97 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 583–585 ja punkt 362.

98 — Vt minu ettepanek kohtuasjas *T-Mobile Netherlands jt* (C-8/08, EU:C:2009:110, punkt 54).

205. Pealiskaudsel vaatlusel võiks järeldada, et Weichert tahab selle väitega lubamatult mõjutada Euroopa Kohut, et see asendaks apellatsioonikohtuna Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele ja tõenditele antud hinnangu oma hinnanguga. Tegelikult aga kutsutakse siin Euroopa Kohut üles kontrollima, kas Üldkohus kohaldas faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel korrektseid õiguslikke kriteeriume. See kujutab endast õigusküsimust, mida Euroopa Kohus võib apellatsioonimenetluses kontrollida⁹⁹ ja mis on hiljuti tehtud kohtuotsust CB vs. komisjon¹⁰⁰ arvesse võttes eriti huvipakkuv.

206. Märgin, et Üldkohus käsitles siin äärmiselt põhjalikult turutingimusi ja nende kohta esitatud argumente ja põhjendas väga arusaadavalt, miks võib osalevate ettevõtjate vahelist teabevahetust juba selle olemuse poolest pidada tavapärase konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks. Selles seisneb põhimõtteline erinevus käesoleva asja ja kohtuasja CB vs. komisjon vahel.

a) Asjaomased õiguslikud kriteeriumid

207. EÜ artikli 81 (nüüd ELTL artikli 101) kohaldamisalas võib ettevõtjate tegevuse konkurentsivastasus tuleneda mitte ainult selle tegevuse toimest, vaid ka eesmärgist. See käib ühtemoodi kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuste kohta.¹⁰¹

208. Igasuguse konkurentidevahelise teabevahetuse eesmärgiks ei ole ilmtingimata EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturu piires.¹⁰²

209. Hindamaks, kas selline teabevahetus on juba oma olemuselt piisaval tasemel kahjulik, et pidada seda „eesmärgil põhinevaks” konkurentsipiiranguks EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses, tuleb tähelepanu pöörata selle esemele, eesmärkidele, mida soovitakse sellega saavutada, ning majanduslikule ja õiguslikule kontekstile, millesse see kuulub.¹⁰³ Selle konteksti hindamisel tuleb samuti arvesse võtta asjassepuutuvate kaupade või teenuste laadi ning asjaomase turu või asjaomaste turgude tegelikku toimimist ja struktuuri.¹⁰⁴ Osaliste kavatsus ei ole siinkohal vajalik tunnus, kuid hindamisel võib ka seda arvesse võtta.¹⁰⁵

210. Kui eespool nimetatud kriteeriume arvesse võttes ilmneb, et konkurentidevahelist teabevahetust võib juba selle olemuse poolest pidada tavapärase konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks – seega et see hõlmab ise konkurentsi kahjustamist piisavas ulatuses –, ei tule selle konkreetset mõju konkurentsile hinnata ega arvesse võtta.¹⁰⁶ Piisab sellest, et teabevahetus võib konkreetset takistada, piirata või kahjustada konkurentsi siseturul.¹⁰⁷

99 — Kohtuotsused Aalborg Portland jt vs. komisjon (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 125), Bertelsmann ja Sony Corporation of America vs. Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 117) ja komisjon vs. Stichting Administratiekantoor Portielje (C-440/11 P, EU:C:2013:514, punkt 59).

100 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204.

101 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 24).

102 — Vt selle kohta minu ettepanek kohtuasjas T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:110, punkt 37).

103 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 27); samamoodi kohtuotsused Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 37) ja CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 53).

104 — Kohtuotsused Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 36) ja CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 53).

105 — Kohtuotsused T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 27), Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 37) ja CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 54).

106 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 29 ja 30); samamoodi kohtuotsused Football Association Premier League jt (C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 135), Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 34) ja CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punktid 49–52 ja punkti 57 lõpp).

107 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 31 ja 43); samamoodi kohtuotsus Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 38).

211. Euroopa Kohtu praktikas on lisaks leitud, et tuleb eeldada – tingimusel et puuduvad vastupidist tõendavad tõendid, mida peavad esitama asjaomased ettevõtjad –, et kooskõlastatud tegevuses osalevad ettevõtjad, kes jätkavad turul tegutsemist, arvestavad konkurentidega vahetatud teavet, et määrata oma käitumine turul.¹⁰⁸

b) Asjaomaste õiguslike kriteeriumide kohaldamine konkreetsetel üksikjuhtumil

212. Erinevalt Weichert'i seisukohast ei ole minu meelest mingit alust eeldada, et Üldkohus võis äsja kirjeldatud õiguslike kriteeriume käesolevas asjas väärtalt kohaldada või pealiskaudselt hinnata.

213. Üldiselt näib, et Weichert ajab segi konkurentsivastasele eesmärgile ja konkurentsivastasele mõjule esitatavad nõuded, kui ta juba esimeses kohtuastmes märgib, et Üldkohus oleks pidanud arvestama süüks pandud tegevuse majanduslik[k]e tagajärg[i] [...] Euroopa banaaniturule". Selline arvessevõtmine ei ole EÜ artikli 81 (ELTL artikkel 101) raames vajalik mitte tegevuse eesmärgi hindamiseks, vaid üksnes tegevuse mõju hindamiseks.¹⁰⁹

– Teabevahetuse laad ja selle ese

214. Konkreetsetl väidab Weichert kõigepealt, et referentshindu käsitleva teabe vahetamist ei saa pidada olemuselt konkurentsivastaseks.

215. Selle kohta tuleb märkida, et teabevahetusel ei ole konkurentsivastane eesmärk mitte ainult siis, kui see osalevate ettevõtjate turuhindu otseselt puudutab. Nimelt nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, kaitseb EÜ artikkel 81 (ELTL artikkel 101) turustruktuuri ning sellest tulenevalt konkurentsi kui sellist.¹¹⁰ Seetõttu ei ole kooskõlastatud tegevuse konkurentsivastase eesmärgi olemasolu tuvastamise tingimuseks tegevuse otsese seose olemasolu tarbijahindadega.¹¹¹ Sama vähe on nõutav otsene seos vahetatud teabe ja hulгимүүгihindade vahel. Konkurentsivastase eesmärgi eeldamiseks on pigem piisav, et konkurendid vahetavad teavet tegurite kohta, mis on olulised nende hinnapoliitika või – üldisemalt – turukäitumise väljakujundamiseks.¹¹²

216. Käesolevas asjas on see just nii.

217. Vastavalt Üldkohtu ülimalt põhjalikele tuvastustele, mille suhtes ei ole Weichert moonutamise etteheidet esitanud, toimusid osalevate ettevõtjate vahel käesoleval juhul hinna kehtestamise eelsed kahepoolsed läbirääkimised, mille käigus arutati ettevõtjate referentshindu ja teatavaid hinnasuundumusi.¹¹³ Weichert'i täiesti alusetu väide, et teabevahetus puudutas vaid üldisi turul valitsevaid tingimusi, mitte aga osalevate ettevõtjate isiklike hinnaideid, ei ole Üldkohtu tuvastatud asjaoludega kooskõlas ja on käesolevas apellatsioonimenetluses – moonutamise väite puudumise korral – seetõttu ebaoluline.

108 — Kohtuotsused komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punktid 121 ja 126), Hüls vs. komisjon (C-199/92 P, EU:C:1999:358, punktid 162 ja 167) ja T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 51) ja minu ettepanek kohtuasjas T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:110, punkt 75).

109 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 29 ja 30); samamoodi kohtuotsused Football Association Premier League jt (C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 135), Allianz Hungária Biztosító jt (C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 34) ja CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punktid 49–52 ja punkti 57 lõpp).

110 — Kohtuotsused T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 38) ja GlaxoSmithKline Services vs. komisjon (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P, EU:C:2009:610, punkt 63).

111 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 36–39).

112 — Samamoodi kohtuotsused Suiker Unie jt vs. komisjon (40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, EU:C:1975:174, punkt 173), Deere vs. komisjon (C-7/95 P, EU:C:1998:256, punkt 86) ja T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 32).

113 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 17–20, 583–585 ja punkt 788 ning vaidlusaluse otsuse põhjendused 51–57.

218. Üldkohtu järeldustest, mis pealegi tuginevad Weichert'i enda avaldustele, tuleneb ka see, et referentshinnad olid asjaomase turu jaoks olulised.¹¹⁴ Eeskätt võimaldasid referentshinnad käesoleval juhul vähemalt saata turule signaali, näidata suundumusi või anda vihjeid selle kohta, milline on oodatav banaanihindade areng; peale selle olid hinnad teatud tehingute puhul lepingutes kokku lepitud hinnavalemite tõttu otseselt seotud referentshindadega.¹¹⁵

219. Lisan, et ettevõtja seisukohast ei oleks kuigi otstarbekas kehtestada referentshindu ja vahetada konkurentidega teavet nende muutumise kohta, kui ettevõtja ei võtaks omaenda referentshindu ja saadud teavet konkurentide referentshindade kohta oma edaspidises turukäitumises ja tegelikult kasutatavate hindade kindlaksmääramisel arvesse.

220. Seepärast tegi Üldkohus – pärast konkreetsete turutingimuste ja Weichert'i esitatud argumentide põhjalikku analüüsimist – õigustatult järelduse, et osalevate ettevõtjate vahelisel teabe vahetamisel oli konkurentsivastane eesmärk.¹¹⁶

221. Konkurentide selline teabevahetus hinda mõjutavate tegurite üle on nimelt ilmselges vastuolus sõltumatuse nõudega, mis iseloomustab ettevõtjate turukäitumist tõhusa konkurentsiga süsteemis.¹¹⁷ Järelikult on see juba iseenesest – ilma et vaja oleks täiendavaid selgitusi – konkurentsi kahjustamine piisavas ulatuses ja seda võib juba olemuselt pidada tavapärase konkurentsi nõuetekohast toimimist kahjustavaks.¹¹⁸

222. Selle poolest erineb käesolev asi põhimõtteliselt Weichert'i viidatud kohtuasjast Asnef-Equifax¹¹⁹, mis puudutas Hispaania krediidiandmete vahetamise süsteemi. Seda seetõttu, et teabe vahetamisega krediidivõtjate maksevõime kohta nagu kohtuasjas Asnef-Equifax taotletakse esmajoonelise turu toimivuse parandamist ja ühesuguste konkurentsitingimuste loomist kõigi krediidiandjate jaoks, ilma et mõni ettevõtja seejuures mingil moel oma konkurentidele avaldaks, milliseid tingimusi kavatseb ta oma klientidele kehtestada. Täpselt vastupidise tulemuse toob kaasa selline teabevahetus nagu käesoleval juhul, mis sisuliselt puudutab eeldatavate referentshindade kindlaksmääramist ja hinnasuundumusi: selle käigus teevad osalevad ettevõtjad oma konkurentidele – vähemalt osaliselt – teatavaks oma edaspidise turukäitumise ja oma tulevaste hinnaideedega seotud konfidentsiaalsed andmed. Sellise teabevahetusega on ilmselgelt võimalik kõrvaldada teadmatust seoses asjaomaste ettevõtjate kavandatava käitumisega ja luua konkurentsitingimusi, mis ei vasta kõnealuse turu normaalsetele tingimustele.

223. Seda arvestades tuleb teabevahetuse laadi ja esemega seotud Weichert'i etteheited tagasi lükata.

– Teabevahetuse sagedus ja korrapärasus

224. Weichert'i edasine vastuväide puudutab tema ja Dole'i vahelise teabevahetuse sagedust ja korrapärasust. Weichert rõhutab, et hinna kehtestamise eelseid kahepoolseid läbirääkimisi toimus seejuures „vaid” 20–25 korda aastas, aga referentshindu määrati kindlaks igal nädalal. Peale selle räägiti tema väitel „vaid harva” „referentshindade võimalikust edasisest arengust üldiselt”.

114 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 450–562; vt ka sama kohtuotsuse punktid 850–852, kus viidatakse Weichert'i enda avaldustele.

115 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 21, 553 ja 583 ning vaidlusaluse otsuse põhjendus 115.

116 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 585.

117 — Sõltumatuse nõude kohta vt nt kohtuotsused Suiker Unie jt vs. komisjon (40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, EU:C:1975:174, punkt 173), Deere vs. komisjon (C-7/95 P, EU:C:1998:256, punktid 86 ja 87) ja T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 32 ja 33).

118 — Vt nende kriteeriumide kohta veel kord hiljutine kohtuotsus CB vs. komisjon (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, eeskätt punktid 50 ja 57).

119 — Kohtuotsus Asnef-Equifax ja Administración del Estado (C-238/05, EU:C:2006:734).

225. Isegi kui minu meelest on raske eitada, et 20–25 korda aastas aset leidev teabevahetus on märkimisväärselt korrapärane ja sage, ei saa käesolevas apellatsioonimenetluses, milles on tegemist üksnes õigusküsimustega, analüüsida arve, kuna lõppkokkuvõttes tähendaks see asjaolude uuesti hindamist.

226. Käesolevas kontekstis ei ole põhjendatud ka Weicherti argument, et referentshindu kehtestati küll igal nädalal, kuid igal nädalal ei vahetatud teavet hinna kindlaksmääramiseks oluliste tegurite kohta. Nimelt isegi kui peaks vastama tõele, et referentshindade kehtestamine ja teabevahetus ei toimunud täiesti sünkroonselt, ei muuda see järeldust konkurentsivastase eesmärgiga teabevahetuse olemasolu kohta.

227. Erinevalt sellest, mida näib arvavat Weichert, ei sõltu konkurentsivastase eesmärgiga teabevahetuse tuvastamine nimelt sellest, et tõendatakse sagedane või korrapärane – või koguni iganädalane – teabevahetus osalevate ettevõtjate vahel. Kohtupraktika kohaselt võib juba ühekordne teabe vahetamine olla alus rikkumise tuvastamiseks ja trahvi määramiseks, juhul kui asjaomased ettevõtjad on pärast teabe vahetamist turul tegutsemist jätkanud.¹²⁰

228. Weicherti väited, et Üldkohus ei uurinud tema ja Dole'i vahelise teabevahetuse sagedust ja korrapärasust, jäävad seega sisutihjaks.

c) Vahejärelaus

229. Lõppkokkuvõttes ei suuda Weicherti argumendid ümber lükata Üldkohtu järeldust, et vaidlusalune teabevahetus tuleb õiguslikult kvalifitseerida konkurentsivastase eesmärgiga kooskõlastatud tegevuseks, mis on EÜ artikli 81 kohaselt keelatud. Seega tuleb ka kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuse teine väide tagasi lükata.

3. Kohtuasjas C-293/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuse kokkuvõte

230. Kuna mitte ükski Weicherti esitatud väidetest ei ole põhjendatud, tuleb tema vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P rahuldamata jätta.

D. Komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-294/13 P

231. Ilmselt ei olnud ka komisjon vaidlustatud kohtuotsusega rahul. Komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-294/13 P puudutab küsimust, millistel tingimustel on õiguslikult nõutav võtta asjaolu, et ettevõtja tegi haldusmenetluses komisjoniga koostööd, trahvi suuruse arvutamisel arvesse kergendava asjaoluna.

120 — Kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:343, punktid 58 ja 59); vt ka kohtuotsused komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punkt 121) ja Hüls vs. komisjon (C-199/92 P, EU:C:1999:358, punkt 162); vt lisaks minu ettepanek kohtuasjas T-Mobile Netherlands jt (C-8/08, EU:C:2009:110, punktid 97–107).

1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: vastamine komisjoni teabenõudele kui alus trahvi vähendamiseks

232. Komisjoni apellatsioonkaebuse esimene väide on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 840–853 vastu. Kohtuotsuse viidatud punktides peab Üldkohus, tuginedes muu hulgas 2002. aasta koostööteatisele, vajalikuks Del Monte ja Weichertile solidaarselt määratud trahvi vähendada, ja seda nimelt tunnustusena Weichert poolt haldusmenetluses vabatahtlikult esitatud teabe eest.¹²¹ Komisjon peab sellist teguviisi õigusnormide rikkumiseks ning väidab sisuliselt, et Weichert täitis vaid oma kohustust teabenõudele vastata. Del Monte ja Weichert vastavad, et sellist kohustust ei olnud ja et Weichert andis teavet vabatahtlikult.

233. Mulle näib, et üks osa pooltevahelisest ägedast vaidlusest apellatsioonkaebuse esimese väite raames tuleneb sellest, et teataval määral on aetud segi sisu, mida hõlmavad mõisted *vabatahtlikkus*, *koostöö* ja kaitse *iseenda vastu tunnistuste andmise* eest seoses teabe esitamisega haldusmenetluses. Mõistete sisu segiajamine saab alguse juba vaidlustatud kohtuotsuses ja jätkub nüüd komisjoni apellatsioonkaebuses.

234. Esmalt on selge, et komisjonil on õigus küsida ettevõtjalt ja ettevõtjate ühendustelt kogu teavet, mis on vajalik oletatava kartellikokkuleppe väljaselgitamiseks. Sellel eesmärgil võib komisjon oma äranägemisel esitada tavalise teabenõude või teha ametliku otsuse (määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõige 1).

235. Kohustuslik on vaid sellise teabe esitamine, mida nõuti ametliku otsusega, tavalisele teabenõudele vastamine on aga vabatahtlik.¹²² See järeldus leiab kinnitust, kui tutvuda teabe andmata jätmise eest kohaldatavate sanktsioonidega: need on ette nähtud vaid ametliku otsusega nõutud teabe esitamata jätmise korral, mitte aga tavalise teabenõudega nõutud teabe korral¹²³; vaid ebaõige või eksitava teabe esitamist karistatakse mõlemal juhul trahviga.¹²⁴ Sellisel viisil tagab määrus (EÜ) nr 1/2003 tundliku tasakaalu komisjoni uurimise tõhususe ja asjaomaste ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste sobiva kaitse vahel.

236. Vaidlust ei ole selle üle, et komisjon ei palunud Weichertilt käesoleval juhul teavet mitte ametliku otsusega määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 tähenduses, vaid üksnes mitteametlikult, esitades tavalise teabenõude viidatud määruse artikli 18 lõike 2 tähenduses.¹²⁵ Erinevalt komisjoni arvamusest on sellega selge, et teabenõudele haldusmenetluses vastamisega ei täitnud Weichert teatavat õiguslikku kohustust, vaid andis kogu teabe *vabatahtlikult*.

237. Viidatud vabatahtlikkusest ei järeldu aga sugugi paratamatult ja automaatselt, et käesoleval juhul oli kohaldatav koostööteatis.

238. Nimelt isegi kui lähtuda sellest, et Weichert esitatud teave – nagu tuvastas Üldkohus – ei olnud mitte ainult vabatahtlik, vaid lisaks ka otseselt seotud haldusmenetlusega¹²⁶ ja lubas komisjonil kergemini tuvastada rikkumise toimepanemist¹²⁷, ei too see veel selgust küsimuses, kas seda saab pidada komisjoniga tegelikult tehtud *koostööks*, mille eest oleks Weichertile määratud trahvi tulnud koostööteatise alusel vähendada.

121 — Vt eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 853.

122 — Kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P kuni C-252/99 P ja C-254/99 P, EU:C:2002:582, punkt 279).

123 — Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 1 punkt b ja artikli 24 lõike 1 punkt d.

124 — Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 1 punktid a ja b.

125 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 838 ja vaidlusaluse otsuse põhjendus 46.

126 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 852.

127 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 855.

239. Pigem tuleb meenutada, et koostööteatise alusel trahvisumma vähendamine on õigustatud üksnes juhul, kui esitatud teabest ja üldisemalt asjaomase ettevõtja käitumisest nähtub tõeline tahe teha komisjoniga koostööd. Teisisõnu peab ettevõtja käitumine haldusmenetluse ajal väljendama tõelist koostöötahet.¹²⁸

240. Oleks vale eeldada, et selline koostöötahe on alati olemas juba siis, kui ettevõtja komisjoni kõikidele teabenõuetele korralikult vastab. Vastamisega komisjoni konkreetsetele taotlustele, olenemata sellest, kas need on esitatud tavalise teabenõude vormis ja on seega õiguslikult mittesiduvad, teeb ettevõtja vaid seda, mida temalt haldusmenetluses nagunii oodatakse ja mis vastab mõistliku menetlusosalisele tavapärasele käitumisele.¹²⁹

241. See, et ettevõtja ei keeldu haldusmenetluses koostööst, ei ole veel tunnustamist väärt. Seeläbi hoiab ettevõtja nimelt ära vaid raskendavad asjaolud, mis võiksid teatavatel tingimustel õigustada talle määratava trahvi suurendamist.¹³⁰ Selliste raskendavate asjaolude puudumise põhjal ei saa veel teha järeldust kergendavate asjaolude esinemise kohta. Isik, kes soovib, et tema suhtes oleksid kohaldatavad kergendavad asjaolud, peab tegema rohkem, kui näitama üles tavapärast käitumist, mida on mõistlik oodata igalt menetlusosaliselt. Ta peab omal algatusel kõik kaardid lauale panema.

242. Nagu komisjon peale selle õigustatult rõhutab, ei ole koostööteatises sätestatud leebema kohtlemise korra eesmärgi ja otstarbega sugugi kooskõlas vähendada kõigi kartelliosaliste puhul trahvi automaatselt niipea, kui nad on komisjonile komisjoni nõudel esitanud tõendeid või andnud muus osas kasulikku teavet rikkumise tuvastamiseks.

243. Vastasel korral muutuks leebema kohtlemise korra kohaldamine, mis peab vastavalt kohtupraktikale jääma sõnaselgelt erandiks¹³¹, hoopiski reegliks, ja trahvi vähendamiste arv kasvaks järjest.

244. Kui ettevõtja saaks trahvi vähendamisega kaasnevaid eeliseid kasutada isegi siis, kui ta varjab teavet ja tõendeid seni, kuni komisjon need konkreetsete teabenõuete esitada palub, väheneks pealegi huvi leebema kohtlemise korra vastu tunduvalt. Sellisel juhul oleks ettevõtjatel menetlustaktikaliselt ja eelkõige majanduslikult otstarbekas käituda äraootavalt ja isegi passiivselt, selle asemel et muutuda viivitamatult seaduskuulekaks ja esitada komisjonile omal algatusel võimalikult kiiresti kõik faktilisi asjaolusid käsitlevad andmed ja tõendid. Euroopa Liidu konkurentsioigusnormide tõhusale rakendamisele, mis on üks aluslepingutes sätestatud põhiülesanne¹³², tehtaks sellega karuteene.

128 — Kohtuotsused Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 395 ja 396) ja Schenker jt (C-681/11, EU:C:2013:404, punkt 48).

129 — Samamoodi ka kohtuotsus AOI vs. komisjon (C-668/11 P, EU:C:2013:614, punkt 78), kus siiski – minu arvates alusetult – viidatakse esimeses kohtuastmes eeldatud õiguslikule kohustusele vastata tavalisele teabenõudele (vt kohtuotsus Agroexpansión vs. komisjon, T-38/05, EU:T:2011:585, punkt 268).

130 — Selle raskendava asjaolu kohta vt suunised määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2) (edaspidi „2006. aasta suunised“), punkti 28 teine taane.

131 — Samamoodi kohtuotsus Schenker jt (C-681/11, EU:C:2013:404, punkt 49), kuigi see puudutab kaitset trahvi eest või trahvi määramata jätmist.

132 — Seoses konkurentsieeskirjade tähtsusega siseturu toimimise seisukohast vt kohtuotsus Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, punkt 36), samuti – mis puudutab õiguslikku olukorda pärast Lissaboni lepingu jõustumist – kohtuotsused TeliaSonera (C-52/09, EU:C:2011:83, punkt 20) ja komisjon vs. Itaalia (C-496/09, EU:C:2011:740, punkt 60). EÜ artiklite 81 ja 82 (nüüd ELTL artiklid 101 ja 102) tõhusa rakendamise tähtsust rõhutati hiljuti nt kohtuotsustes X BV (C-429/07, EU:C:2009:359, punktid 33–35), VEBIC (C-439/08, EU:C:2010:739, punkt 59), Pfeiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, punkt 19) ja Schenker jt (C-681/11, EU:C:2013:404, punkt 46).

245. Ka võrdlus 2006. aasta suunistega, milles nõutakse *aktiivset* koostööd komisjoniga¹³³, näitab, et puhtalt äraootavast ja passiivsest käitumisest ei tulene ettevõtjale haldusmenetluses kergendavaid asjaolusid. Ei ole alust eeldada, et ettevõtjate ja komisjoni vahelisele koostööle esitatakse koostööteatise sätetatud leebema kohtlemise korra kohaldamisalas väiksemaid nõudeid kui vastavalt 2006. aasta suunistele trahvide arvutamise üldreeglite kohaldamisalas.

246. Seda arvestades on trahvi vähendamine koostööteatise alusel õigustatud vaid siis, kui ettevõtja annab komisjonile teavet omal algatusel. Teisisõnu ei pea koostöö komisjoniga olema *mitte ainult vabatahtlik, vaid ka omaalgatuslik*.¹³⁴

247. Järelikult on Üldkohus rikkunud õigusnormi, tehes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 840–853 järelduse, et juba vabatahtlik vastamine tavalistele teabenõuetele määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 2 tähenduses õigustab trahvi vähendamist 2002. aasta koostööteatise punktide 20–23 alusel.

248. Järeldus, et Weichertil ei olnud käesoleval juhul tahet teha komisjoniga koostööd, ei tulene pealegi mitte ainult teabe omaalgatusliku esitamise puudumisest, vaid ka Üldkohtu sedastusest, et Weichert oli kogu haldusmenetluse jooksul jätkuvalt rikkumist eitaval positsioonil.¹³⁵ Kumbki aspekt – teabe omaalgatusliku esitamise puudumine ja rikkumise jätkuv eitamine – välistab 2002. aasta koostööteatise punktide 20–23 kohaldamise kategooriliselt.

249. Tuleb möönda, et asjaolu, et Del Monte ja Weichertile määratud trahvi vähendamise põhjendamisel tugines Üldkohus koostööteatise õiguslikult väärale tõlgendamisele, ei too tingimata kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist.¹³⁶ Nimelt tuleb meenutada, et viidatud koostööteatise kajastub vaid komisjoni kui konkurentsiasutuse omaaegne haldustava ja selle avaldamisega võttis komisjon endale siduva kohustuse, ilma et teatis oleks seeläbi kvalifitseerunud õigusnormiks.¹³⁷ Miski ei takista Üldkohtul oma täieliku pädevuse teostamisel (ELTL artikkel 261 koosmõjus määruse (EÜ) nr 1/2003 artikliga 31) lähtuda teistest kriteeriumidest ja trahvisummat teatavatel tingimustel suuremal määral vähendada.¹³⁸

133 — 2006. aasta suuniste punkti 29 neljas taane.

134 — Vaid täielikkuse huvides mainin, et omaalgatuslikult esitatud andmed võivad sisalduda ka komisjoni teabenõudele antud vastuses, kui need lähevad teabenõudes esitatud küsimustest või selles nõutud dokumentidest kaugemale.

135 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 855.

136 — Samamoodi kohtuotsused *Lestelle vs. komisjon* (C-30/91 P, EU:C:1992:252, punkt 28), *FIAMM jt vs. nõukogu ja komisjon* (C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 187) ja *MasterCard jt vs. komisjon* (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punkt 170).

137 — Kohtuotsused *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 209–211), *KME jt vs. komisjon* (C-272/09 P, EU:C:2011:810, punkt 100) ja *Ziegler vs. komisjon* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 60).

138 — Kohtuotsust *ThyssenKrupp vs. komisjon* (C-65/02 P ja C-73/02 P, EU:C:2005:454, punktid 51 ja 54) võib tõlgendada nii, et trahvi vähendamine tuleb kõne alla juba siis, kui asjaomane ettevõtja piirdub sellega, et ei eita olulisi tuvastatud asjaolusid, millele tuginevad komisjoni etteheited. Siiski tuleb märkida, et Euroopa Kohus viitas seejuures vaid 2002. aasta koostööteatisele eelnenud õigusnormi tõlgendamisele, mitte aga sellele, mis näib olevat kohane kohtu täieliku pädevuse teostamise raames vastavalt ELTL artiklile 261.

250. Üldkohtule ELTL artiklis 261 antud pädevuse teostamist kontrollib Euroopa Kohus ainult õigusnormide ilmselge rikkumise osas.¹³⁹ Sellist rikkumist tuleb eeldada esiteks siis, kui Üldkohus on oma pädevuse ulatust vastavalt ELTL artiklile 261 ületanud¹⁴⁰, teiseks siis, kui Üldkohus ei ole põhjalikult käsitlenud kõiki olulisi tegureid¹⁴¹, ja kolmandaks siis, kui Üldkohus on lähtunud väärade õiguslikest kriteeriumidest¹⁴², seda eelkõige osas, mis puudutab võrdse kohtlemise¹⁴³ ja proportsionaalsuse¹⁴⁴ põhimõtet.

251. Käesolev asi kuulub teise nimetatud kategooriasse: Üldkohus ei ole ELTL artikli 261 kohase pädevuse teostamisel käsitlenud põhjalikult kõiki olulisi tegureid. Nagu juba märgitud, ei arvestanud Üldkohus esiteks erinevust pelgalt vabatahtliku koostöö ja omaalgatusliku koostöö vahel.¹⁴⁵ Teiseks ei uurinud Üldkohus kahjulikku mõju, mida võib liidu kohtu praktiseeritud tava vähendada trahve vabatahtliku, kuid mitte omaalgatusliku koostöö eest avaldada leebema kohtlemise korra toimivusele ja – üldisemalt – konkurentsioigusnormide tõhusale rakendamisele.¹⁴⁶

252. Järelikult tuleb komisjoni apellatsioonkaebuse esimese väitega nõustuda.

2. Apellatsioonkaebuse teine väide: majandusüksus kui tingimus kergendavate asjaolude laienemiseks tütarettevõtjalt emaettevõtjale

253. Teise väite esitab komisjon vaid teise võimalusena juhuks, kui tema esimene väide tagasi lükatakse. Kuigi teen eespool ettepaneku esimese väitega nõustuda¹⁴⁷, käsitlen järgnevalt täielikkuse huvides lühidalt ka teist väidet.

254. Komisjon heidab Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist ja puudulikku põhjendamist, kuna lisaks Weichert trahvi vähendamisele haldusmenetluses tehtud koostöö eest vähendas Üldkohus ka Del Monte määratud trahvi, ilma et oleks uurinud, kas Del Monte ja Weichert on veel ühe ja sama ettevõtja osad.

a) Vastuvõetavus

255. Del Monte peab komisjoni apellatsioonkaebuse teist väidet vastuvõetamatuks, kuna komisjon ei märkinud vaidlusaluses otsuses ega Üldkohtu menetluses kordagi, et Del Montet ja Weichertit tuleks trahvi suuruse aspektist eraldi hinnata.

256. Selle vastuväitega tuleb nõustuda.

139 — Kohtuotsus Aalborg Portland jt vs. komisjon (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 365).

140 — Vt selle kohta minu ettepanekud kohtuasjades Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied vs. komisjon (C-105/04 P, EU:C:2005:751, punkt 137) ja Schindler Holding jt vs. komisjon (C-501/11 P, EU:C:2013:248, punkt 190); samamoodi kohtuotsused Schindler Holding jt vs. komisjon (C-501/11 P, EU:C:2013:522, punktid 155 ja 156) ja Kone jt vs. komisjon (C-510/11 P, EU:C:2013:696, punktid 40 ja 42).

141 — Kohtuotsused Baustahlgewebe vs. komisjon (C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128), Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 244 ja 303) ja Papierfabrik August Koehler jt vs. komisjon (C-322/07 P, C-327/07 P ja C-338/07 P, EU:C:2009:500, punkt 125).

142 — Kohtuotsused Baustahlgewebe vs. komisjon (C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128), Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 244 ja 303) ja Papierfabrik August Koehler jt vs. komisjon (C-322/07 P, C-327/07 P ja C-338/07 P, EU:C:2009:500, punkt 125).

143 — Kohtuotsused Weig vs. komisjon (C-280/98 P, EU:C:2000:627, punktid 63 ja 68) ja Sarrió vs. komisjon (C-291/98 P, EU:C:2000:631, punktid 97 ja 99).

144 — Kohtuotsused E.ON Energie vs. komisjon (C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 126) ja Schindler Holding jt vs. komisjon (C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 165).

145 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punktid 237–241 ja punkt 246.

146 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punktid 242–245.

147 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punkt 252.

257. Komisjonile ei saa küll ette heita seda, et vaidlusaluses otsuses puudub arutluskäik käesolevas asjas huvipakkuva küsimuse kohta. Seda seetõttu, et komisjon ise vähendas selles otsuses vaid aastatel 2000–2002 toimunud rikkumiste eest määratud trahve. Kuna komisjon pidas Del Montet ja Weichertit sellel perioodil veel üheks ettevõtjaks, ei tekkinud tal käesolevas asjas arutuse all olevat küsimust, mis puudutab eri suurusega trahvide määramist nendele ettevõtjatele.

258. Ent komisjon oleks saanud ja pidanud esitama oma argumendi hiljemalt Üldkohtu menetluses. Seal palus Del Monte trahvi Weichert koostöö eest haldusmenetluses vähendada. Sellele hagi väitele vastates oleks komisjonil olnud võimalik märkida, et Del Monte ja Weichert ei olnud pärast 2002. aastat, eelkõige haldusmenetluse ajal enam üks ettevõtja ja seetõttu ei saa Del Monte puhul Weichert võimalikku koostööd komisjoniga arvesse võtta.

259. Viidatud asjaolusid arvestades ei saa seega argumenteerida, et komisjon esitab käesoleval juhul väite, mis on tekkinud vaidlustatud kohtuotsuse enese pinnalt ja mis peab seega paratamatult olema vastuvõetav.¹⁴⁸ See peab paika seda enam, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt¹⁴⁹ ei olnud Üldkohus eeskätt kohustatud oma täielikku pädevust teostades (ELTL artikkel 261 koosmõjus määruse (EÜ) nr 1/2003 artikliga 31) omal algatusel uuesti läbi viima toimiku täielikku uurimist ja seejuures käsitlema selliseid probleeme nagu käesoleval juhul komisjoni poolt kõne alla võetud.

260. Kui komisjonil lubataks viidatud küsimust tõstatada esmakordselt alles apellatsioonimenetluses, tähendaks see, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus. See ei ole apellatsioonimenetluses lubatud.¹⁵⁰

b) Põhjendatus

261. Juhuks, kui Euroopa Kohus peaks komisjoni apellatsioonkaebuse teist väidet pidama siiski vastuvõetavaks, lisan täiendavalt, et komisjoni esitatud väide oleks sisuliselt paikapidav.

262. Nagu Euroopa Kohus alles hiljuti otsustas, ei saa trahvi vähendamist, mis tulenes sellest, et üks kartelliosaline tegi komisjoniga haldusmenetluse ajal koostööd, laiendada äriühingule, kes küll rikkumise kestuse perioodil või sellest teatud osa vältel kuulus majandusüksuse hulka, mille moodustas esimene ettevõtja, kuid kuhu ta enam ei kuulunud siis, kui viimane tegi komisjoniga koostööd.¹⁵¹

263. Erinevalt sellest, mida näivad arvavat Del Monte ja Weichert, ei saa emaettevõtja solidaarvastutust tema otsustava mõju all oleva tütarettevõtja osalemise eest kartellikokkuleppes taandada puhtalt täiendavale suhtele, millega oleks tegemist näiteks käenduse korral. Euroopa Kohus on emaettevõtja vastutust nimetanud „tuletatud ja täiendavaks” osas, milles on tegemist rikkumise olemasolu ja selle kestusega.¹⁵² Sellest olenemata ei ole aga liidu õiguses üldpõhimõtet, mille kohaselt ei saa emaettevõtjale määrata suuremat trahvi kui tema tütarettevõtjale.¹⁵³

148 — Vt selle kohta kohtuotsused komisjon vs. Siemens Österreich jt (C-231/11 P kuni C-233/11 P, EU:C:2014:256, punktid 100–102) ja FLS Plast vs. komisjon (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, punkt 48).

149 — Kohtuotsused Chalkor vs. komisjon (C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkt 66), Kone jt vs. komisjon (C-510/11 P, EU:C:2013:696, punkt 32) ja Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 55).

150 — Kohtuotsused Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 165), Rootsi vs. API ja komisjon (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 126) ja Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 99).

151 — Kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, punkt 85); samamoodi juba kohtuotsus FLSmidth vs. komisjon (C-238/12 P, EU:C:2014:284, punkt 85).

152 — Kohtuotsus komisjon vs. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29, punktid 38 ja 39).

153 — Kohtuotsus FLS Plast vs. komisjon (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, punkt 107).

3. Kohtuasjas C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebuse kokkuvõte

264. Lõppkokkuvõttes on komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-294/13 P apellatsioonkaebuse esimesest väitest tulenevalt tervikuna põhjendatud ja toob kaasa vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkti 1 tühistamise (Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu esimene lause). Apellatsioonkaebuse teine väide, millega esitatakse küll sisuliselt õiged märkused, kuid mis ei vasta vastuvõetavuse nõuetele, ei ole seda arvestades enam oluline.

E. Weichert ja Del Monte vastuapellatsioonkaebused kohtuasjas C-294/13 P: iseenda vastu tunnistuste andmise kaitse ulatus

265. Weichert ja Del Monte vastuapellatsioonkaebused kohtuasjas C-294/13 P on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punkti 839 vastu ning tõstatavad ühe ja sama õigusprobleemi: väidetavalt rikkus Üldkohus õigusnormi seeläbi, et jättis käsitlemata küsimuse, kas komisjoni poolt Weichertile adresseeritud teabenõuded olid kooskõlas kaitsega iseenda vastu tunnistuste andmise eest (*nemo tenetur se ipsum accusare*).¹⁵⁴

266. Selle väite esitavad vastuapellatsioonkaebuse esitajad vaid juhuks, kui Euroopa Kohus peaks komisjoni apellatsioonkaebuse väitega nõustuma ja lähtuma sellest, et Weichertil oli õiguslik kohustus vastata tavalisele teabenõudele määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 2 tähenduses.

267. Nagu juba selgitasin¹⁵⁵, ei olnud Weichert tegevus haldusmenetluses piisav, et seda saaks kvalifitseerida kergendavaks asjaoluks ja et see õigustaks trahvi vähendamist koostööteatise alusel. Seda arvestamata vastas Weichert komisjoni tavalisele teabenõudele ikkagi *vabatahtlikult*; kuna otsus määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 tähenduses puudus, *ei olnud* Weichert kohustatud andma komisjonile palutud teavet. Samal põhjusel ei olnud komisjoni tavalised teabenõuded algusest peale sobivad, et kohustada Weichertit tunnistama iseenda vastu.¹⁵⁶

268. Järelikult on mõlemad kohtuasjas C-294/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebused esemetud ja nende üle ei ole vaja otsustada.

V. Uue trahvisumma määramine

269. Eespool esitatud arutluskäigust nähtub, et rahuldada tuleb üksnes komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-294/13 P. Apellatsioonkaebuse lahendamiseks tegin ettepaneku tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 1¹⁵⁷, tühistamise tagajärjel tuleb vaidlusaluse otsuse artikli 2 punktis c Del Monte ja Weichertile solidaarselt määratud trahvi suurus uuesti kindlaks määrata.

270. Pooltel oli selle kohta nii Üldkohtu menetluses kui ka käesolevas apellatsioonimenetluses võimalus esitada oma seisukohad kõigi käesoleva asja lahendamiseks oluliste küsimuste kohta. Ka faktilisi asjaolusid ei ole vaja täiendavalt selgitada. Menetlusstaadium lubab seega teha otsuse (Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teine lause).

154 — Kohtuotsused *Orkem vs. komisjon* (374/87, EU:C:1989:387, punktid 28–35), *Aalborg Portland jt vs. komisjon* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punktid 62–65) ja *komisjon vs. SGL Carbon* (C-301/04 P, EU:C:2006:432, punktid 40–49).

155 — Vt selle kohta minu arutluskäik komisjoni poolt kohtuasjas C-294/13 P esitatud apellatsioonkaebuse esimese väite kohta (käesoleva ettepaneku punktid 232–252).

156 — Vt selle kohta kohtuotsused *Dalmine vs. komisjon* (C-407/04 P, EU:C:2007:53, punktid 34 ja 35) ja *Erste Group Bank jt vs. komisjon* (C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, punktid 271 ja 272).

157 — Vt eespool käesoleva ettepaneku punkt 264.

271. Tühistamisõiguse raames on Euroopa Kohtul täielik pädevus, nagu on ette nähtud ELTL artiklis 261 koostoimes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikliga 31. Seega võib Euroopa Kohus omal äranägemisel määrata uue trahvisumma.¹⁵⁸

272. Selleks et vaidlustatud kohtuotsuses aset leidnud õigusnormi rikkumine heastada, tuleb trahvi 10% vähendamine, mida Üldkohus nägi ette Weichert'i koostöö eest haldusmenetluses¹⁵⁹, tühistada.

273. Kuna Weichert rikkumist haldusmenetluse jooksul jätkuvalt eitas¹⁶⁰, tuleb peale selle kõne alla trahvi suurendamine. Täieliku pädevuse teostamise õigus annab põhimõtteliselt ka selle võimaluse¹⁶¹, eeskätt ei ole Üldkohtu menetluses ega apellatsioonimenetluses *reformatio in peius* keeldu; liidu kohtutele ei ole trahvi suuruse osas siduvad ka poolte nõuded, kui need jäävad tühistamishagi ja apellatsioonkaebuses või apellatsioonkaebustes määratletud vaidluse eseme piiresse.

274. Sellegipoolest teeksin käesolevas menetluses ettepaneku trahvi suurendamisest hoiduda. Kuigi Weichert rikkumist jätkuvalt eitas, vastas ta siiski korrakohaselt kõigile komisjoni teabenõuetele. Ettevõtjale süüks pandud tegevuse õigusvastasuse pelk eitamine, mis on süütuse presumptsiooni ja kaitseõigusi arvestades lubatud igale menetlusosalisele, ei õigusta määratava karistuse erilist karmistamist.

275. Euroopa Kohtu istungil olid menetlusosalised, kellega arutati läbi kõik eelnimetatud aspektid, selles osas ühel meelel. Eeskätt komisjon ei pidanud õigeks käsitada rikkumise eitamist kui sellist raskendava asjaoluna.

276. Arvestamata äsja käsitletud küsimusi, mis puudutavad ettevõtjate poolt haldusmenetluses üles näidatud käitumise õiget hindamist, ei leidu käesolevas asjas minu arvates ühtegi asjaolu, mis viitaks sellele, et Del Monte ja Weichertile määratud trahv oleks väärtalt arvutatud, ebaproportsionaalne või lihtsalt asjakohatu.

277. Kaaludes veel kord kõiki juhtumi asjaolusid, eelkõige rikkumise laadi, raskusastet ja kestust, näib, et 9,8 miljoni euro suurune trahv on teo ja süü eest sobiv karistus, kusjuures De Monte ja Weichert jäävad vastutavaks solidaarselt.

VI. Kohtukulud

278. Kui apellatsioonkaebus on põhjendatud, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse, kui ta teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse (kodukorra artikli 184 lõige 2).

279. Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Del Monte ja Weichert'i nõuded – nii nende apellatsioonkaebustes, vastuapellatsioonkaebustes kui ka vastustes teise poole apellatsioonkaebustele – jäetakse rahuldamata, kannavad Del Monte ja Weichert vastavalt enda kohtukulud kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P ning lisaks mõistetakse neilt solidaarselt välja kõik komisjoni kohtukulud mõlemas kohtuasjas.¹⁶²

158 — Vt selle kohta kohtuotsused komisjon vs. Anic Participazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, punkt 218) ja komisjon vs. Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 79).

159 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 856.

160 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 855.

161 — Kohtuotsus Groupe Danone vs. komisjon (C-3/06 P, EU:C:2007:88, punkt 61).

162 — Samamoodi kohtuotsus D ja Rootsi vs. nõukogu (C-122/99 P ja C-125/99 P, EU:C:2001:304, punkt 65); ka selles asjas olid D ja Rootsi Kuningriik esitanud kaks eraldi apellatsioonkaebust ja neilt mõisteti kohtukulud välja solidaarselt.

VII. Ettepanek

280. Tuginedes eelnevale, teen Euroopa Kohtule ettepaneku langetada järgmine otsus:

1. Tühistada kohtuotsuse Fresh Del Monte Produce vs. komisjon (T-587/08, EU:T:2013:129) resolutsiooni punkt 1.
2. Määrata Euroopa Komisjoni 15. oktoobri 2008. aasta otsuse K(2008) 5955 (lõplik) artikli 2 punktis c määratud trahvi summaks 9 800 000 eurot.
3. Jätta apellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-293/13 P rahuldamata.
4. Vajadus otsustada kohtuasjas C-294/13 P esitatud vastuapellatsioonkaebuste üle on ära langenud.
5. Jätta Fresh Del Monte Produce, Inc. ja Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG kohtukulud kohtuasjades C-293/13 P ja C-294/13 P nende endi kanda. Mõista nimetatud äriühingutelt solidaarselt välja kõik Euroopa Komisjoni kohtukulud mõlemas kohtuasjas.